

SUD
EUROPSKE UNIJE

Godišnje izvješće 2024.

Godišnji pregled

Sud Europske unije, jamac zaštite prava Unije

Sud Europske unije jedna je od sedam europskih institucija.

Zadaća je Suda, kao pravosudnog tijela Unije, osigurati poštovanje europskog prava tumačenjem i ujednačenom primjenom Ugovorâ te provedbom nadzora zakonitosti akata institucija, tijela, ureda i agencija Unije.

Svojom sudskom praksom institucija pridonosi očuvanju vrijednosti Unije i radi na izgradnji europskog projekta.

Sud Europske unije sastoji se od dvaju sudova: „Suda” i „Općeg suda”.

Godišnje izvješće 2024.

Godišnji pregled

Sadržaj

Predsjednikov predgovor	4
1. Ukratko o 2024.	7
A. Godina u slikama	8
B. Godina u brojkama	16
Institucija u 2024.	16
Sudska godina (Sud i Opći sud)	17
Jezične službe	18
2. Pravosudna aktivnost	21
A. Sud u 2024.	22
Aktivnost i razvoj Suda	22
Članovi Suda	26
B. Opći sud u 2024.	30
Aktivnost i razvoj Općeg suda	30
Novosti u sudskoj praksi	32
Članovi Općeg suda	36
C. Sudska praksa u 2024.	40
Fokus Paket za mobilnost 2020.: pošteno tržišno natjecanje i poboljšanje uvjeta rada za sigurniji, održiviji i pravedniji sektor cestovnog prijevoza	40
Fokus Ekološka proizvodnja i označivanje ekoloških proizvoda	42
Fokus Javni pristup sporazumima o kupnji cjepiva protiv bolesti COVID-19	46
Fokus Mjere ograničavanja s obzirom na djelovanje kojima se podrivaju ili ugrožavaju teritorijalna cjelovitost, suverenitet i neovisnost Ukrajine	50
Osvrt na važne presude godine	54

3. Uprava u službi pravde	75
A. Uvodna riječ tajnika	76
B. Najvažniji događaji u godini	78
Djelomičan prijenos nadležnosti za odlučivanje u prethodnom postupku	78
Dvadeseta obljetnica proširenja iz 2004.	82
Čvršći etički okvir za osoblje Suda Europske unije.....	85
C. Odnosi s javnošću	88
4. Institucija koja poštuje okoliš	91
5. Pogledi prema budućnosti	95
6. Ostanite povezani!	99

Koen Lenaerts

Predsjednik
Suda Europske unije

U složenom globalnom kontekstu Sud Europske unije zadržao je svoj strateški smjer koji se temelji na zadaći osiguranja pristupa pravosuđu i poštovanja vladavine prava koja mu je dodijeljena Ugovorima. Svakodnevno je nastavio raditi na zaštiti temeljnih vrijednosti Europske unije i pridonositi uspostavi zajedničkog pravnog poretka država članica. Postavio je i nove temelje koji će biti ključni za njegov rad u nadolazećim godinama.

Protekla godina označila je početak novog razdoblja za instituciju i sudske odnose između Suda i Općeg suda, kao i između tih dvaju sudova i sudova država članica Unije. Djelomičan prijenos nadležnosti za odlučivanje u prethodnim postupcima sa Suda na Opći sud bio je važan korak u razvoju pravosudnog okvira Unije. Tim će se prijenosom u interesu stranaka osigurati bolja raspodjela radnog opterećenja između dvaju sudova jer će omogućiti Sudu da se više usredotoči na svoju ulogu ustavnog i vrhovnog suda Unije. Tu je temeljitu reformu omogućila kolegijalna i učinkovita suradnja između dvaju sudova tijekom cijelog njezina trajanja, od pripreme zahtjeva radi izmjene Statuta upućenog zakonodavcu Unije do njegove konkretne provedbe. Taj je zahtjev rezultat bliske suradnje između tajništava i drugih relevantnih službi institucije kako bi se Općem sudu omogućilo da te nove sporove rješava u optimalnim uvjetima.

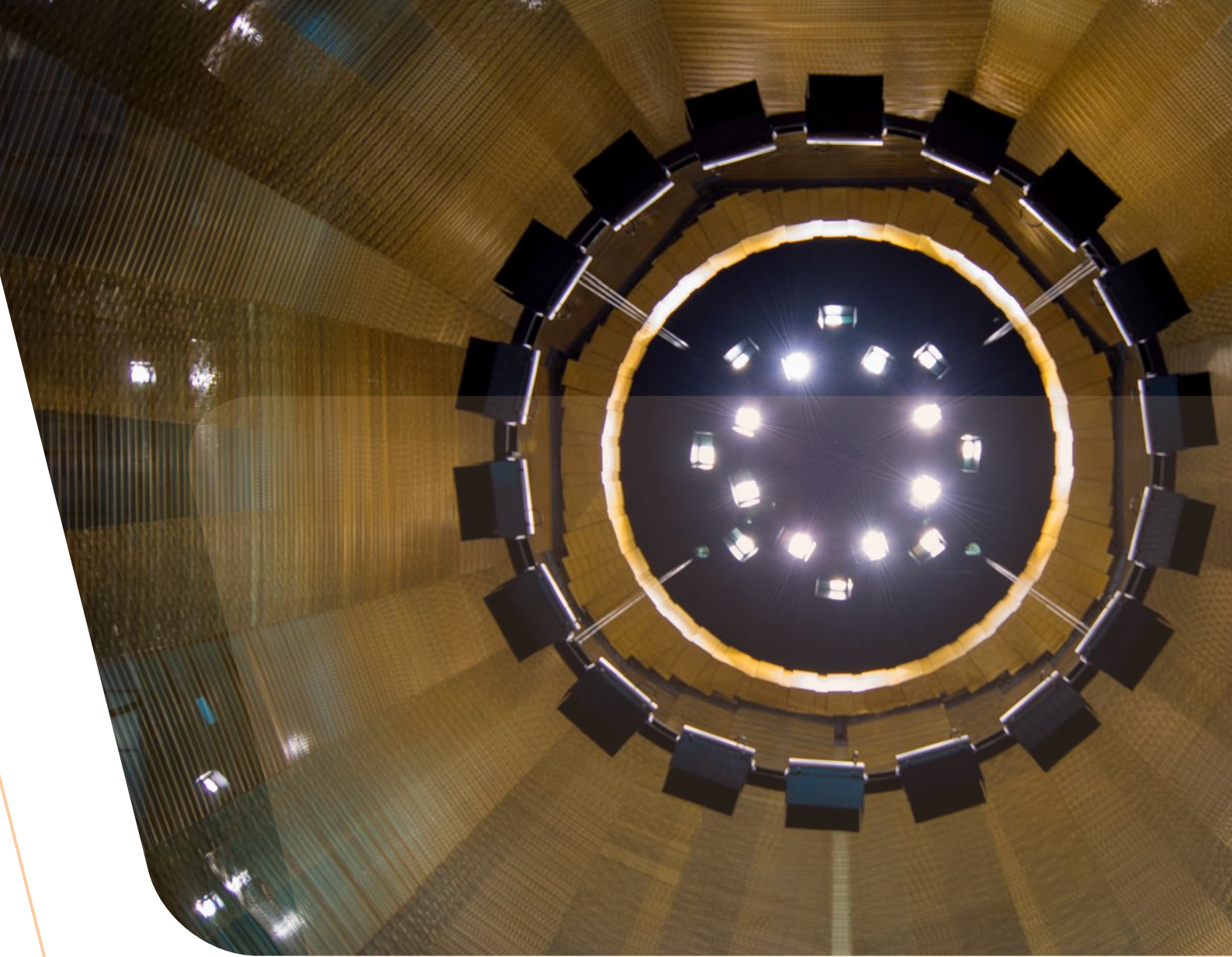
Osim toga, u svibnju 2024. institucija je obilježila dvadesetu godišnjicu najvećeg proširenja Unije kako u pogledu broja građana i država koje su joj pristupile tako i u pogledu njegove simboličke dimenzije. Proslava se održala u sklopu konferencije tijekom koje je stavljen naglasak na bogatstvo koje je pristupanje deset novih država donijelo našoj zajedničkoj baštini u smislu nove raznolikosti nacionalnih povijesti, kultura i pravnih tradicija. Ujedinjenjem dviju strana kontinenta, istočne i zapadne, u povijesni zajednički ustavni projekt, to je pristupanje konkretno i jednoznačno pokazalo da se ideal mira kojem teži Unija nalazi u središtu procesa europske integracije.

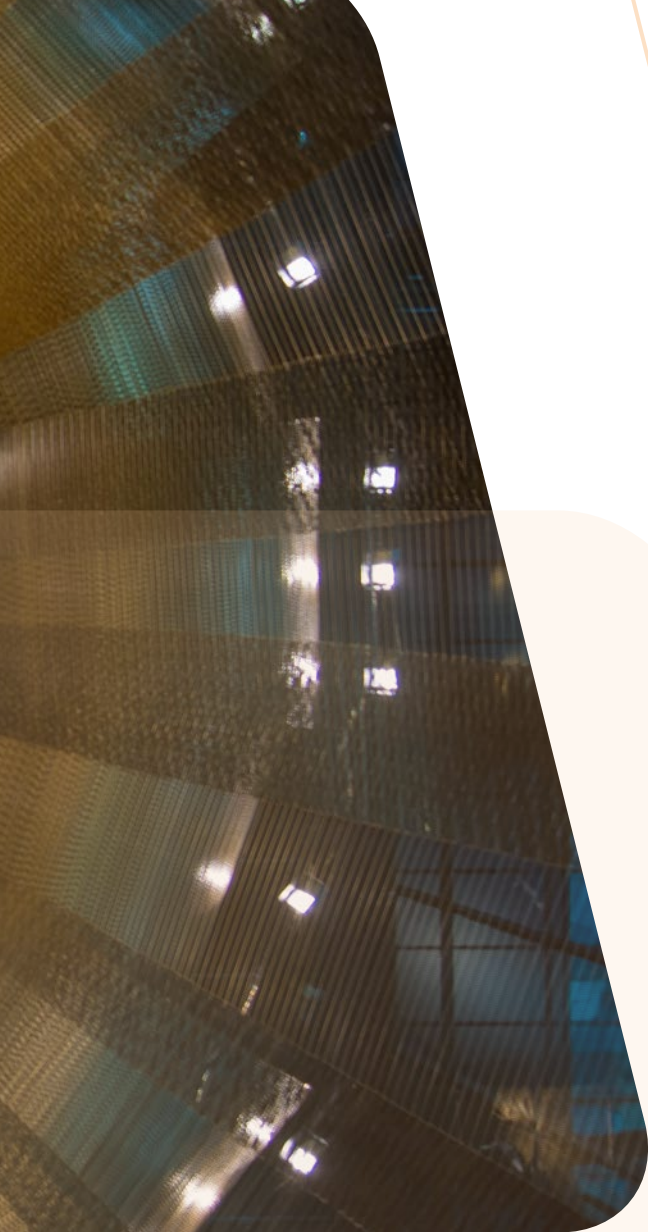
U organizacijskom smislu 2024. godinu obilježila je nova vrlo važna djelomična zamjena sastava Suda, prilikom koje je prisegu položilo devet novih članova, od kojih su petero prethodno bili suci na Općem sudu. Za tu je veliku promjenu, kojoj je prethodio vrlo velik broj presuda donesenih 4. listopada 2024., bila potrebna besprijekorna organizacija kako bi se članove i njihove kabinete prihvatilo u najboljim uvjetima te smanjio njezin utjecaj na redovno obavljanje aktivnosti institucije.

Pogled unaprijed prema 2025. otkriva da će se cijela institucija suočiti s uzbudljivim izazovima. Ti će se izazovi odnositi na vanjske odnose, unapređenje njezine internetske stranice i pretraživača sudske prakse, kao i na planirano pokretanje internetskog televizijskog kanala posvećenog aktivnosti Suda. Tim se projektima nastoji odgovoriti na potrebe pravnih stručnjaka, ali i pridonijeti temeljnom cilju približavanja pravosuđa građanima kako bi se pojasnili njegova uloga i sudske odluke. No, izazovi će se odnositi i na naše buduće metode rada te daljnji rad na mogućoj upotrebi umjetne inteligencije kao i na informatičkom programu integriranog sustava upravljanja predmetima. Te će aktivnosti omogućiti našoj instituciji da poveća učinkovitost u suočavanju sa sve većim brojem predmeta a da pritom očuva visoku razinu kvalitete koju zahtijeva zadaća osiguranja pristupa pravosuđu koja joj je povjerena i poštuje sve zahtjeve na kojima se ona temelji.

K. Lencner

Ukratko o 2024.

A. Godina u slikama

Veljača

Suglasnost Europskog parlamenta za djelomičan prijenos nadležnosti za odlučivanje u prethodnom postupku na Opći sud

Kako bi se ponovno uravnotežilo opterećenje sudskim sporovima dvaju sudova Unije i omogućilo Sudu da se usredotoči na svoju ulogu ustavnog i vrhovnog suda, Sud je u studenome 2022. uputio zakonodavcu Unije zahtjev za izmjenu Statuta Suda radi djelomičnog prijenosa nadležnosti za odlučivanje u prethodnom postupku na Opći sud. Nakon nekoliko mjeseci preispitivanja i pregovora u zakonodavnom postupku, Europski parlament je 27. veljače velikom većinom odobrio tu važnu reformu.

Međunarodni sastanak „Pravosuđe, buduće generacije i okoliš” u francuskom Ustavnom vijeću

Predsjednik Suda Koen Lenaerts putuje u Pariz radi međunarodnog sastanka koji su organizirali Ustavno vijeće te Institut za studije i istraživanje o pravu i pravosuđu. Stotinjak predsjednika i sudaca nacionalnih i regionalnih vrhovnih sudova te međunarodnih sudova okupilo se na tom sastanku, prvom takve vrste, kako bi razgovarali o sve većem utjecaju pojma „budućih generacija” u sporovima u području okoliša.

Ožujak

Posjet predsjednika Češke Republike Petra Pavela

Predsjednika Češke Republike Petra Pavela primili su Koen Lenaerts, predsjednik Suda, Jan Passer, sudac Suda, te Petra Škvařilová-Pelzl i David Petrlík, suci Općeg suda. Delegacija je na sastanku s osobljem institucije češkog državljanstva mogla vidjeti sliku „Na cestě” češke slikarice Míle Doleželove, koja nosi poruku nade, slobode i humanizma, a koju je posudilo Sveučilište Masaryk.

Prvi godišnji dijalog između Europskog parlamenta i Suda

S obzirom na kvalitetu razmjene mišljenja o nacrtu uredbe o prijenosu nadležnosti za odlučivanje o prethodnim pitanjima sa Suda na Opći sud u određenim posebnim područjima, Parlament i Sud odlučili su nastaviti svoj dijalog na godišnjim sastancima o temama od zajedničkog interesa u vezi s dobrim sudovanjem, uz puno poštovanje diobe vlasti. Na sastancima će se raspravljati o percepciji europskih građana o pravosuđu i poštovanju vladavine prava te o mogućem poboljšanju funkcioniranja pravosudnog sustava, u daljnjem približavanju pravosuđa i europskih građana.

Svečana prisega triju novih članova Revizorskog suda

Katarína Kaszasová, Alejandro Blanco Fernández i João Leão, novi članovi Revizorskog suda, koje je imenovalo Vijeće Europske unije, položili su svečanu prisegu pred Sudom.

Travanj

Otvaranje izložbe o povijesti Suda

Na Sudu je otvorena izložba posvećena povijesti institucije. Sastoji se od fotografija, umjetničkih djela i rijetkih dokumenata, otkriva povijest sudova i njihovih zgrada te je dostupna svim posjetiteljima.

Finale natjecanja „European Law Moot Court“

„European Law Moot Court“, koji je prvi put organiziran 1988., najvažnije je natjecanje u simuliranom suđenju na svijetu u području prava Unije. Pobjednik natjecanja 2024. bila je ekipa Sveučilišta u Madridu, koja se u tom finalu suočila s talijanskim sveučilištem Roma Tre.

Svečana komemorativna sjednica

Održana je svečana komemorativna sjednica u spomen na Johna L. Murraya, irskog suca Suda (1991. – 1999.), koji je preminuo u siječnju 2023., Philippea Légera, francuskog nezavisnog odvjetnika na Sudu (1994. – 2006.), koji je preminuo u siječnju 2023., i Waltraud Hakenberg, tajnicu Službeničkog suda (2005. – 2016.), koja je preminula u siječnju 2024.

Svibanj

Forum sudaca i konferencija u okviru 20. godišnjice proširenja iz 2004.

Deset novih država članica pristupilo je Europskoj uniji 1. svibnja 2004.: Češka, Estonija, Cipar, Latvija, Litva, Mađarska, Malta, Poljska, Slovenija i Slovačka.

Povodom 20. godišnjice tog događaja, na Sudu se održavaju godišnji Forum sudaca i konferencija.

Lipanj

Predaja umjetničkog djela „LL“ litavskog umjetnika Kazysa Varnelisa

Umjetničko djelo litavskog umjetnika Kazysa Varnelisa „LL“ (1972.) predano je Sudu, u nazočnosti njegova predsjednika Koena Lenaerts, zamjenice ministra pravosuđa Litve Jurge Greičienė i voditeljice Odjela za ikonografiju Litavskog nacionalnog muzeja Jolante Bernoaitytė.

Posjet delegacije Općeg suda Varšavi

Delegacija Općeg suda, sastavljena od njegova predsjednika Marca van der Woudea, poljskih sutkinja Krystyne Kowalik-Bańczyk i Nine Półtorak te litavskog suca Sauliusa Lukasa Kalėde, putuje u Varšavu kako bi nazočila sastancima, koji su organizirani na poljskom Vrhovnom upravnom sudi i u varšavskoj odvjetničkoj komori, predstavila ulogu Općeg suda i ojačala veze s nacionalnim sudovima nadležnima za pitanja na koja se odnosi djelomičan prijenos nadležnosti za odlučivanje u prethodnom postupku na Opći sud.

Rujan

Izmjene Poslovnika Suda i Općeg suda

Značajne izmjene Poslovnika Suda i Općeg suda stupila su na snagu 1. rujna. Njima se provode izmjene Statuta Suda u kontekstu djelomičnog prijenosa nadležnosti za odlučivanje u prethodnom postupku na Opći sud, koje se primjenjuju od 1. listopada, i moderniziraju se postupci pred obama sudovima.

Posjet delegacije Vrhovnog suda Sjedinjenih Američkih Država

Nastavljajući se na redovite sastanke koji se održavaju od 1998., ovaj posjet omogućuje jačanje bliskih i povijesnih veza između Vrhovnog suda Sjedinjenih Američkih Država i Suda.

Postavljanje umjetničkog djela u Vrtu višejezičnosti

Umjetničko djelo „Genus“ luksemburške umjetnice Simone Decker, postavljeno je u Vrtu višejezičnosti, koji se nalazi uz zgrade Suda. Posebno osmišljeno za Sud, inspirirano je višejezičnošću te simbolizira jezičnu i kulturnu raznolikost Unije.

Listopad

Djelomičan prijenos nadležnosti za odlučivanje u prethodnom postupku

Pravila o djelomičnom prijenosu nadležnosti za odlučivanje u prethodnom postupku sa Suda na Opći sud primjenjuju se od 1. listopada. Opći sud odlučuje o prethodnim postupcima pokrenutima od tog dana u šest posebnih područja. Prvi zahtjev za prethodnu odluku, koji je 17. listopada proslijeđen Općem sudu (T-534/24, Gotek), na hrvatskom je jeziku te ga je uputio Upravni sud u Osijeku.

Djelomična zamjena članova Suda i stupanje na dužnost novih članova Općeg suda

U velikoj raspravnoj dvorani Suda održana je svečana sjednica povodom, s jedne strane, prestanka dužnosti Larsa Baya Larsena, Alexandre Prechal, Jean-Claudea Bonichota, Petera Georgea Xuereba, Lucije Serene Rossi, Priita Pikamäea, Nilsa Wahla i Anthonyja Michaela Collinsa i, s druge strane, prisege devet novih članova Suda, odnosno Bernardusa Smuldersa, Massima Condinanzija, Fredrika Schalina, Stéphanea Gervasonija, Nielsa Fengerera i Ramone Frendo, kao sudaca, te Deana Spielmanna, Andree Biondija i Rimvydasa Norkusa, kao nezavisnih odvjetnika, te dvaju novih sudaca Općeg suda, Hervéa Cassagnabèrea i Raphaëla Meyera.

Izbor predsjednika, potpredsjednika i prvog nezavisnog odvjetnika Suda

Suci Suda ponovno su izabrali Koena Lenaertsa za predsjednika Suda Europske unije za sljedeće tri godine. Također, Thomas von Danwitz izabran je za potpredsjednika Suda, čime je naslijedio Larsa Bay Larsena. Maciej Szpunar ponovno je izabran za prvog nezavisnog odvjetnika Suda.

Studeni

Mjesec učenja o umjetnoj inteligenciji

Cilj je kampanje osposobljavanja u području umjetne inteligencije predstaviti mogućnosti i izazove povezane s njezinom primjenom. Cilj je demistificirati područje umjetne inteligencije te promovirati etičku i odgovornu primjenu alata koji se na njoj temelje.

Svečana prisega triju novih članova Revizorskog suda

Petri Sarvamaa, Hans Lindblad i Carlo Alberto Manfredi Selvaggi, novi članovi Revizorskog suda, koje je imenovalo Vijeće Europske unije, položili su svečanu prisegu pred Sudom.

Posjet Suda Europskom sudu za ljudska prava

Predsjednik Suda Koen Lenaerts je zajedno s delegacijom Suda tijekom godišnjeg sastanka posjetio Europski sud za ljudska prava. Rasprave su se odnosile na tri glavne teme: klimatske promjene – izazov dvaju europskih sudova, masovni nadzor i zaštita osobnih podataka te zaštita prava osoba s invaliditetom.

Šesti sastanak korespondenata Pravosudne mreže EU-a u Bruxellesu

Šesti sastanak korespondenata Pravosudne mreže EU-a prvi se put održava izvan Luksemburga, u Bruxellesu, pod pokroviteljstvom belgijskog Državnog vijeća. Sastanak je bio posvećen budućnosti suradnje u Pravosudnoj mreži EU-a i tomu kako nacionalni sudovi primjenjuju načelo usklađenog tumačenja.

Prosinac

Dan podizanja razine svijesti o invaliditetu na Sudu

Institucija, koja je čvrsto posvećena brojnim mjerama za pristupačnost i uključivanje, organizira Dan podizanja svijesti o invaliditetu, ove godine pod temom „Sportsko uključivanje: raznolikost, naša snaga“.

B. Godina u brojkama

Institucija u 2024.

81 sudac iz
27 država članica

Sud
27 sudaca 11 nezavisnih
odvjetnika

Opći sud
54 suca

Proračun: 504 milijuna eura

2 267
dužnosnika i članova osoblja

61 % žena
39 % muškaraca

Prema zastupljenosti žena na višim položajima u administraciji Sud se nalazi iznad prosjeka europskih institucija.

Žene zauzimaju:

54 % administratorskih radnih
mjestâ

49 % srednjih i viših rukovodećih
radnih mjestâ

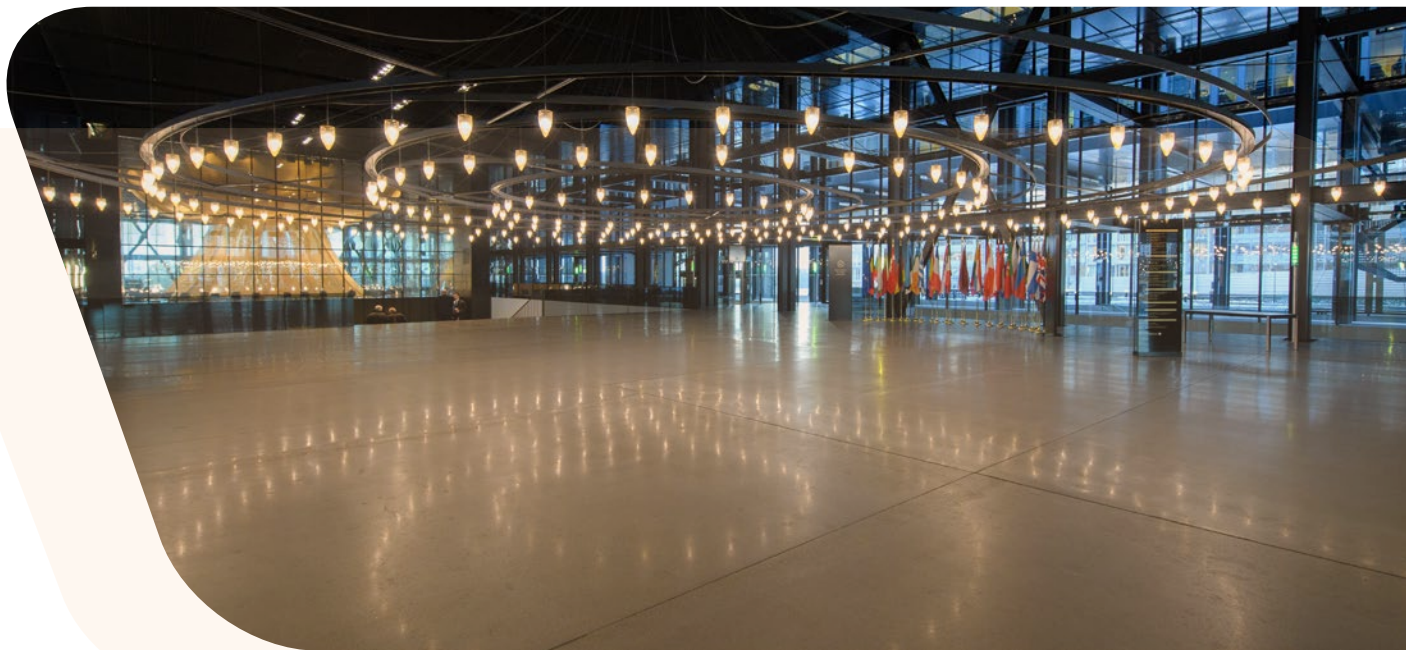
e-Curia

Postotak postupovnih akata podnesenih putem aplikacije e-Curia:

91 % Sud

96 % Opći sud

11 692 korisnička računa za aplikaciju e-Curia

Sudska godina (Sud i Opći sud)

1 706 novih predmeta

1 785 riješenih predmeta

2 911 neriješenih predmeta

Prosječno trajanje postupaka: 18,1 mjesec

e-Curia je računalna aplikacija koja zastupnicima stranaka u predmetima koji se pokreću pred Sudom i Općim sudom te nacionalnim sudovima u okviru zahtjeva za prethodnu odluku upućenih Sudu omogućuje isključivo elektroničku razmjenu postupovnih akata s tajništva.

e-Curia: računalna aplikacija koja omogućuje razmjenu sudskih dokumenata

[Pogledati video na YouTubeu](#)

Jezične službe

Kao višezjezična pravosudna institucija, Sud mora biti u stanju riješiti predmet bez obzira na to na kojem je od Unijinih službenih jezika postupak pokrenut. Sud također osigurava difuziju svoje sudske prakse na svim službenim jezicima Unije.

24
jezika
postupka

552
jezične
kombinacije

608 pravnika lingvista za prevođenje
pisanih dokumenata

1 366 000 stranica za
prijevod

1 371 000 prevedenih
stranica

503

rasprave i sjednice održane uz
simultano prevođenje

70

usmenih prevoditelja za rasprave i
sjednice

**Višezjezičnost na Sudu Europske unije – osiguravanje
jednakog pristupa pravosuđu**

[Pogledati video na YouTubeu](#)

Prevođenje na Sudu odvija se u skladu s obvezujućim jezičnim sustavom kojim se predviđa mogućnost korištenja 24 službena jezika Europske unije. Svi dokumenti koji se prevode izrazito su stručni pravni tekstovi. Zato jezična služba Suda zapošljava samo pravnike lingviste sa završenim pravnim obrazovanjem i temeljitim znanjem najmanje dvaju službenih jezika koji nisu njihov materinski jezik.

2

**Pravosudna
aktivnost**

A. Sud u 2024.

Sudu se prije svega mogu podnijeti zahtjevi za prethodnu odluku. Kada nacionalni sud dvoji o tumačenju pravnog pravila Unije ili njegovoj valjanosti, taj sud prekida postupak koji se pred njim vodi i obraća se Sudu. Nakon što mu je stvar razjašnjena u odluci Suda, nacionalni sud može riješiti spor koji mu je iznesen. Za predmete koji zahtijevaju odgovor u vrlo kratkom roku (primjerice u pitanjima azila, granične kontrole, otmica djece itd.) predviđen je hitni prethodni postupak.

Sudu se mogu podnijeti i izravne tužbe, čiji su ciljevi ishoditi poništenje Unijina akta („tužba za poništenje”) ili utvrditi da država članica ne poštuje pravo Unije („tužba zbog povrede obveze”). Ako država članica ne postupi u skladu s presudom kojom je utvrđena njezina povreda obveze, Sud joj može, odlučujući o drugoj tužbi, nazvanoj tužba zbog „dvostruke povrede”, izreći novčanu kaznu.

Osim toga, mogu se podnijeti žalbe protiv odluka Općeg suda. Sud može ukinuti te odluke Općeg suda.

Naposljetku, Sudu se mogu podnijeti zahtjevi za donošenje mišljenja kako bi provjerio je li sporazum koji Unija namjerava sklopiti s trećom državom ili međunarodnom organizacijom u skladu s Ugovorima (podnose ih država članica ili europska institucija).

Koen Lenaerts

Predsjednik Suda
Europske unije

Aktivnost i razvoj Suda

Proteklu godinu obilježilo je donošenje i provedba zakonodavne reforme pravosudnog okvira Europske unije utvrđene u [Uredbi 2024/2019 Europskog parlamenta i Vijeća](#) kojom su se na zahtjev Suda ravnomjernije rasporedili sporovi između dvaju sudova Unije kako bi se iskoristilo udvostručenje broja sudaca na Općem sudu koje je 2015. utvrđeno [Uredbom 2015/2422 Europskog parlamenta i Vijeća](#). Sud bi tako trebao moći nastaviti ispunjavati svoju zadaću tumačenja prava Unije u razumnim rokovima, unatoč tomu što se znatno povećao broj sporova koji se pred njime vode, kao i broj složenih i osjetljivih predmeta koji se odnose, među ostalim, na ustavna pitanja ili pitanja povezana s ljudskim pravima. Pred Sudom je 2024. tako pokrenuto više od 900 novih predmeta, što je blizu rekorda iz 2019., čime se potvrđuje tendencija povećanja zabilježena posljednjih godina i naglašava nužnost te reforme.

Konkretno, ta je reforma u biti dovela do djelomičnog prijenosa nadležnosti za odlučivanje u prethodnim postupcima sa Suda na Opći sud. Taj prijenos, koji je na snazi od 1. listopada 2024., odnosi se na

920

novih predmeta

573 prethodna postupka od kojih 6 hitnih prethodnih postupaka

Države članice s najvećim brojem zahtjeva:

Italija	98
Njemačka	66
Poljska	47
Austrija	39
Bugarska	38

53 izravne tužbe od kojih 39 tužbi zbog povrede obveze i 3 tužbe zbog „dvostruke povrede“

277 žalbi protiv odluka Općeg suda

15 zahtjeva za besplatnu pravnu pomoć

1 zahtjev za donošenje mišljenja

šest posebnih područja, odnosno na zajednički sustav poreza na dodanu vrijednost, trošarine, Carinski zakonik, razvrstavanje robe u carinsku tarifu na temelju kombinirane nomenklature, odšteta i pomoć putnicima u slučaju uskraćenog ukrcanja ili kašnjenja ili otkazivanja usluga prijevoza te sustav trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova.

Međutim, Sud ostaje nadležan za odlučivanje o zahtjevima za prethodnu odluku koji se, iako su obuhvaćeni jednim i/ili drugim od tih posebnih područja, odnose i na druga područja ili u kojima se javljaju neovisna pitanja koja su povezana s tumačenjem primarnog prava (uključujući Povelju Europske unije o temeljnim pravima), međunarodnog javnog prava ili općih načela prava Unije.

Reforma bi trebala znatno olakšati radno opterećenje Suda u prethodnim postupcima, što potvrđuju prve procjene zadnja tri mjeseca protekle godine.

Drugim dijelom reforme nastoji se sačuvati učinkovitost žalbenog postupka protiv odluka Općeg suda. Kako bi se Sudu omogućilo da se usredotoči na žalbe kojima se otvaraju važna pravna pitanja, mehanizam prethodnog dopuštenja žalbi od 1. rujna 2024. proširuje se na odluke Općeg suda koje se odnose na odluke šest novih neovisnih žalbenih vijeća tijela, ureda ili agencija Unije, koja su dodana četirima žalbenim vijećima na koje se prvotno odnosio taj mehanizam prilikom njegova uvođenja. Osim toga, taj je mehanizam proširen na sporove koji se odnose na izvršenje ugovora koji sadržavaju arbitražnu klauzulu.

Stranka koja nije u mogućnosti snositi troškove postupka može zahtijevati besplatnu pravnu pomoć.

Naposljetku, cilj je reforme povećati transparentnost prethodnog postupka i tako omogućiti bolje razumijevanje odluka koje donose Sud ili Opći sud. Naime, odsad će se pisana očitovanja podnesena u prethodnim postupcima objavljivati na internetskoj stranici institucije u razumnom roku nakon okončanja predmeta, osim ako podnositelj tih očitovanja uloži prigovor na njihovu objavu.

Osim izmjene Statuta Suda Europske unije, provedba reforme dovela je do izmjene [Poslovnika Suda](#) i Poslovnika Općeg suda, osobito kako bi se pojasnila pravila kojima se uređuje prvi korak u postupanju sa zahtjevima za prethodnu odluku podnesenima u okviru mehanizma pokretanja postupaka na jednom mjestu i postupak koji se primjenjuje na zahtjeve koje Sud prosljeđuje Općem sudu. Osim toga, Poslovnik Suda sadržava druge novosti kojima se uzimaju u obzir iskustvo stečeno tijekom zdravstvene krize i razvoj tehnologije, osobito kad je riječ o mogućnosti stranaka ili njihovih zastupnika da sudjeluju na raspravi putem videokonferencije uz poštovanje određenih pravnih i tehničkih uvjeta, zaštiti osobnih podataka prilikom rješavanja predmetâ, načinima podnošenja i dostave postupovnih akata putem aplikacije e-Curia, kao i prijenosu određenih rasprava na internetu.

Slijedom toga, prilagođene su Preporuke namijenjene nacionalnim sudovima koje se odnose na pokretanje prethodnog postupka, kao i Praktične upute za stranke.

Kad je riječ o njezinu sastavu, institucija je u lipnju 2024. doživjela gubitak zbog smrti M. Ilešiča (Slovenija), koji je bio sudac na Sudu od 2004.

Osim toga, sudac M. Safjan (Poljska) otišao je u mirovinu u siječnju 2024., a u listopadu je provedena vrlo važna djelomična zamjena sastava institucije, pri čemu je osam članova prestalo obnašati svoje dužnosti, odnosno potpredsjednik L. Bay Larsen (Danska), sudac J.-C. Bonichot (Francuska), sutkinja A. Prechal (Nizozemska), sudac P. G. Xuereb (Malta), sutkinja L. S. Rossi (Italija), sudac N. Wahl (Švedska) i nezavisni odvjetnici P. Pikamäe (Estonija) i A. M. Collins (Irska), te je na dužnost stupilo devet novih članova, odnosno sudac B. M. P. Smulders (Nizozemska), nezavisni odvjetnik D. Spielmann (Luksemburg), suci M. Condrinzi (Italija) i F. Schalin (Švedska), nezavisni odvjetnik A. Biondi (Italija), suci S. Gervasoni (Francuska) i N. Fenger (Danska), sutkinja R. Frenco (Malta) i nezavisni odvjetnik R. Norkus (Litva).

Kad je riječ o statističkim podacima za proteklu godinu, oni pokazuju vrlo velik broj predmeta pokrenutih pred Sudom (920, odnosno gotovo stotinu više nego u svakoj od triju posljednjih godina), kao i predmeta koje je Sud zaključio (863 predmeta, odnosno 80 više nego u prethodnoj godini), pri čemu se posljednji broj uvelike objašnjava ograničenjima povezanim s djelomičnom zamjenom sastava Suda. Tako je na dan 31. prosinca 2024. 1206 predmeta bilo neriješeno. Prosječno trajanje postupaka, ako se uzmu u obzir sve vrste predmeta, u 2024. iznosilo je 17,7 mjeseci.

863 riješena predmeta

580 prethodnih postupaka od kojih
5 hitnih prethodnih postupaka

53 izravne tužbe od kojih 26 utvrđenih
povreda obveze protiv 16 država članica

1 presuda u pogledu „dvostruke povrede“

213 žalbi protiv odluka Općeg suda
od kojih je 48 dovelo do ukidanja odluke
Općeg suda

Prosječno trajanje postupaka:

17,7 mjeseci

Prosječno trajanje hitnih prethodnih

postupaka: **3,3 mjeseca**

1 206

neriješenih predmeta
na dan 31. prosinca 2024.

Najvažnije teme:

Područje slobode, sigurnosti i pravde	141
Državne potpore i tržišno natjecanje	137
Ekonomska i monetarna politika	103
Približavanje zakonodavstva	85
Zaštita potrošača	63
Okoliš	62
Oporezivanje	61
Zajednička vanjska i sigurnosna politika	57
Socijalna politika	48
Intelektualno vlasništvo	45

[Vidjeti detaljnu statistiku Suda](#)

Članovi Suda

Sud se sastoji od 27 sudaca i 11 nezavisnih odvjetnika.

Suce i nezavisne odvjetnike sporazumno imenuju vlade država članica, nakon savjetovanja s odborom zaduženim za davanje mišljenja o prikladnosti kandidata za obnašanje tih dužnosti. Njihov mandat traje šest godina i može se obnoviti.

Suci i nezavisni odvjetnici biraju se iz redova pravnika čija je neovisnost neupitna i koji ispunjavaju uvjete koji se u njihovim zemljama zahtijevaju za obavljanje najviših sudačkih dužnosti ili koji su priznati pravni stručnjaci.

Suci dužnost obnašaju potpuno nepristrano i neovisno.

Suci Suda između sebe biraju predsjednika i potpredsjednika. Suci i nezavisni odvjetnici imenuju tajnika na šestogodišnji mandat.

Nezavisni odvjetnici dužni su potpuno nepristrano i neovisno iznijeti svoje pravno stajalište u predmetima koji su im podneseni, koje se naziva „mišljenje“. Ono nije obvezujuće, ali omogućuje da se predmet spora sagleda iz još jednog kuta.

Djelomičnom zamjenom sastava Suda u listopadu 2024. na dužnost je stupilo devet novih članova, odnosno sudac B. M. P. Smulders (Nizozemska), nezavisni odvjetnik D. Spielmann (Luksemburg), suci M. Condranzi (Italija) i F. Schalin (Švedska), nezavisni odvjetnik A. Biondi (Italija), suci S. Gervasoni (Francuska) i N. Fenger (Danska), sutkinja R. Frenco (Malta) i nezavisni odvjetnik R. Norkus (Litva).

In memoriam

Slovenski sudac Marko Ilešič preminuo je u lipnju 2024., dok je još obnašao dužnost. Bio je prvi član slovenskog državljanstva imenovan sucem Suda od pristupanja Slovenije Europskoj uniji 2004. M. Ilešič uživao je poštovanje i ugled na profesionalnom i osobnom planu zbog svojeg pravnog znanja i intelektualnih sposobnosti te opsežnih jezičnih vještina, kao i zbog svoje velike čovječnosti, čime je uvelike pridonio razvoju i promicanju prava Unije te širenju slovenske kulture.

K. Lenaerts
Predsjednik

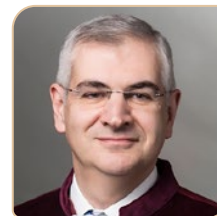
T. von Danwitz
Potpredsjednik

F. Biltgen
Predsjednik 1. vijeća

K. Jürimäe
Predsjednica
2. vijeća

C. Lycourgos
Predsjednik 3. vijeća

I. Jarukaitis
Predsjednik 4. vijeća

**M. L. Arastey
Sahún**
Predsjednica
5. vijeća

M. Szpunar
Prvi nezavisni
odvjetnik

S. Rodin
Predsjednik 8. vijeća

A. Kumin
Predsjednik 6. vijeća

N. Jääskinen
Predsjednik 9. vijeća

D. Gratsias
Predsjednik
10. vijeća

M. Gavalec
Predsjednik 7. vijeća

J. Kokott
Nezavisna odvjetnica

A. Arabadjiev
Sudac

**M. Campos
Sánchez-Bordona**
Nezavisni odvjetnik

E. Regan
Sudac

**N. J. Cardoso da
Silva Piçarra**
Sudac

**J. Richard de la
Tour**
Nezavisni odvjetnik

A. Rantos
Nezavisni odvjetnik

I. Ziemele
Sutkinja

J. Passer
Sudac

N. Emiliou
Nezavisni odvjetnik

Z. Csehi
Sudac

O. Spineanu-Matei
Sutkinja

T. Čapeta
Nezavisna odvjetnica

L. Medina
Nezavisna odvjetnica

B. Smulders
Sudac

D. Spielmann
Nezavisni odvjetnik

M. Condrinzi
Sudac

F. Schalin
Sudac

A. Biondi
Nezavisni odvjetnik

S. Gervasoni
Sudac

N. Fenger
Sudac

R. Frenco
Sutkinja

R. Norkus
Nezavisni odvjetnik

A. Calot Escobar
Tajnik

Protokolarni red na dan 9. listopada 2024.

B. Opći sud u 2024.

Općem sudu u prvostupanjskom postupku izravne tužbe prije svega mogu podnijeti fizičke ili pravne osobe (pojedinci, društva, udruge itd.), kad se akt na njih odnosi osobno i izravno, i države članice protiv akata institucija, tijela, ureda ili agencija Europske unije te mu se mogu podnijeti izravne tužbe za naknadu štete koju su prouzročile institucije ili njihovi službenici.

Protiv odluka Općeg suda može se podnijeti žalba Sudu, koja je ograničena na pravna pitanja. U predmetima u kojima je već provedeno dvostruko ispitivanje (koje je najprije izvršilo neovisno žalbeno vijeće, a potom Opći sud), Sud dopušta žalbu samo ako se njome otvara važno pitanje za jedinstvo, dosljednost ili razvoj prava Unije.

Opći sud je od 1. listopada 2024. nadležan i za odlučivanje o zahtjevima za prethodnu odluku koje mu prenese Sud, koji su isključivo obuhvaćeni jednim od sljedećih šest posebnih područja ili više njih: zajednički sustav poreza na dodanu vrijednost, trošarine, Carinski zakonik, razvrstavanje robe u carinsku tarifu na temelju kombinirane nomenklature, odšteta i pomoć putnicima u slučaju uskraćenog ukrcanja ili kašnjenja ili otkazivanja usluga prijevoza te sustav trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova.

Velik dio sporova koji se pred njime vode gospodarske je prirode: intelektualno vlasništvo (žigovi i dizajni Europske unije), tržišno natjecanje, državne potpore te nadzor bankarstva i financija. Opći sud također je nadležan za odlučivanje u području javne službe u sporovima između Europske unije i njezinih službenika.

Marc van der Woude

Predsjednik Općeg suda
Europske unije

Aktivnost i razvoj Općeg suda

Za Opći sud 2024. bila je osobito važna godina jer ju je obilježilo stupanje na snagu [Uredbe 2024/2019](#) kojom je provedena reforma pravosudnog okvira Europske unije. Djelomičan prijenos nadležnosti za odlučivanje u prethodnim postupcima sa Suda na Opći sud stoga je stupio na snagu 1. listopada 2024.

Na temelju [Statuta Suda Europske unije](#), Opći sud sada je nadležan za odlučivanje o zahtjevima za prethodnu odluku koji su isključivo obuhvaćeni jednim od sljedećih šest posebnih područja ili više njih: zajednički sustav PDV-a, trošarine, Carinski zakonik, razvrstavanje robe u carinsku tarifu, odšteta i pomoć putnicima u slučaju uskraćenog ukrcanja ili kašnjenja ili otkazivanja usluga prijevoza te sustav trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova (novi članak 50.b). U pogledu 19 zahtjeva za prethodnu odluku podnesenih u razdoblju od 1. listopada do 31. prosinca 2024., donesene su odluke o prijenosu.

786
novih predmeta

667
izravnih tužbi od kojih:

Tužbi koje se odnose na
intelektualno i industrijsko
vlasništvo **268**

Tužbi koje se odnose na
državne potpore i tržišno
natjecanje **76**

Aides d'État et concurrence **33**

7 tužbi koje su podnijele
države članice

30 zahtjeva za besplatnu
pravnu pomoć

19 zahtjeva za
prethodnu odluku

Stranka koja nije u mogućnosti snositi troškove postupka može zahtijevati besplatnu pravnu pomoć.

Opći sud morao je interno reorganizirati svoju strukturu te je imenovao deset sudaca koji zasjedaju u vijeću zaduženom za postupanje sa zahtjevima za prethodnu odluku, kao i predsjednika tog vijeća, odnosno S. S. Papasavvasa, potpredsjednika Općeg suda. U svrhu optimalnog postupanja sa zahtjevima za prethodnu odluku, Opći sud odredio je i tri suca koji će izvršavati dužnosti nezavisnog odvjetnika. Usto, Poslovníkom Općeg suda sada se predviđa mogućnost da se, osobito u određenim prethodnim postupcima, odlučuje u srednjem vijeću koje se sastoji od devet sudaca.

Isto tako, od 1. rujna 2024. predviđa se proširenje mehanizma prethodnog dopuštenja žalbi podnesenih protiv odluka Općeg suda koje se odnose na odluku neovisnog žalbenog vijeća jednog od tijela, ureda ili agencija Unije (novi članak 58.a Statuta Suda, koji je također unesen Uredbom 2024/2019). Tim se dijelom reforme također povećava odgovornost Općeg suda za osiguravanje dosljednosti i ujednačenosti prava u pravnim područjima o kojima je riječ.

Reforma se podudarila s odlaskom pet članova Općeg suda 7. listopada 2024., koji su imenovani sucima na Sudu. Tako su s Općeg suda otišli sudac S. Gervasoni, predsjednici vijeća D. Spielmann i F. Schalin, sutkinja R. Frenco i sudac R. Norkus. Opći sud zahvaljuje im se na njihovu dugom i važnom doprinosu njegovoj sudskoj praksi. Istog dana, suci H. Cassagnabère i R. Meyer položili su prisegu kao novi članovi Općeg suda.

Međutim, ta velika reorganizacija i odlasci članova nisu usporili sudsku aktivnost Općeg suda jer je on tijekom 2024. uspio riješiti 922 predmeta. Budući da je tijekom te godine podneseno samo 786 predmeta, time se smanjio broj neriješenih predmeta. Prosječno trajanje postupaka od 18,5 mjeseci potvrđuje učinkovito upravljanje predmetima, uz pojašnjenje da postupanje Općeg suda može biti još i brže kad to zahtijevaju posebnosti predmeta. Svoju prvu presudu u području digitalnih tržišta tako je uspio donijeti u roku od 8,2 mjeseca (presuda [T-1077/23 Bytedance/ Komisija](#)).

U 2024. 20,2 % predmeta riješili su prošireni sastavi. Usto, Opći sud nastavlja primjenjivati pristup prema kojem o predmetima koji imaju određenu važnost za, među ostalim, vladavinu prava, odlučuje veliko vijeće koje se sastoji od 15 sudaca (vidjeti poglavlje „Osvrt na važne presude iz protekle godine“). U tom je posebnom sastavu Opći sud odlučio o predmetima *Ordre néerlandais des avocats du barreau de Bruxelles i dr./Vijeće*, *Medel i dr./Vijeće* i *Fridman i dr./Vijeće* i *Timčenko i Timčenko/Vijeće*.

Uz novu nadležnost za odlučivanje u prethodnom postupku i nove odgovornosti nakon proširenja mehanizma prethodnog dopuštenja žalbi, Opći sud ima sva potrebna sredstva za učinkovito i proaktivno odlučivanje o predmetima koji su pred njim pokrenuti te se istodobno priprema za sljedeće trogodišnje razdoblje koje će započeti u listopadu 2025.

Savvas Pappasavvas

Potpredsjednik Općeg suda

Novosti u sudskoj praksi

Godina 2024. obilježava povratak u prvi plan velikog vijeća, najsvečanijeg sastava Općeg suda od kojeg se dosad rijetko i tek povremeno tražilo da odlučuje. Veliko vijeće sastoji se od 15 sudaca, a odlučuje o najvažnijim predmetima i o predmetima u kojima postoji pravna složenost ili posebne okolnosti (članak 28. stavak 1. Poslovnika Općeg suda). Taj je sastav suda tijekom protekle godine tako donio šest odluka koje obuhvaćaju nekoliko predmeta u kontekstu, s jedne strane, ruske agresije na Ukrajinu i, s druge strane, provedbe mehanizma za oporavak i otpornost u kontekstu plana za oporavak NextGenerationEU.

Opći sud najprije je u presudama od 11. rujna 2024., *Fridman i dr./Vijeće* i *Timčenko i Timčenko/Vijeće* ([T-635/22](#) i [T-644/22](#)), potvrdio da je Vijeće nadležno za uvođenje obveza osobama obuhvaćenima mjerama ograničavanja da prijave financijska sredstva i surađuju s nadležnim nacionalnim tijelima, s jedne strane, i za izjednačavanje nepoštovanja tih obveza sa zaobilaženjem mjera zamrzavanja financijskih sredstava, s druge strane.

Nadalje, u presudama od 2. listopada 2024., *Ordre néerlandais des avocats du barreau de Bruxelles i dr./Vijeće, Ordre des avocats à la cour de Paris i Couturier/Vijeće i ACE/Vijeće* ([T-797/22, T-798/22 i T-828/22](#)), Opći sud potvrdio je zakonitost zabrane izravnog ili neizravnog pružanja usluga pravnog savjetovanja vladi Rusije i pravnim osobama, subjektima i tijelima s poslovnim nastanom u Rusiji ([Uredba Vijeća \[EU\] br.°833/2014](#)) u pogledu mjera ograničavanja s obzirom na djelovanja Rusije kojima se destabilizira stanje u Ukrajini. U predmetima se razmatra pitanje postoji li temeljno pravo na pristup odvjetniku, osobito u situacijama koje nemaju nikakvu poveznicu sa sudskim postupkom. Opći sud odbio je tužbu, ali je osobito pojasnio doseg prava na djelotvoran pravni lijek (članak 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima) i prava na profesionalnu tajnu (članak 7.).

Naposljetku, rješenjem od 4. lipnja 2024., *Medel i dr./Vijeće* ([T-530/22 do T-533/22](#)), Opći sud odbio je zahtjeve za poništenje provedbene odluke kojom je Vijeće odobrilo ocjenu plana za oporavak i otpornost Poljske te je utvrdilo ključne etape i ciljne vrijednosti koje je ta država članica trebala ostvariti kako bi se mogla osloboditi financijska sredstva stavljena na raspolaganje u pobijanoj odluci. Veliko vijeće smatralo je da se tužitelji, četiri udruženja koja predstavljaju suce na međunarodnoj razini, čiji su članovi u pravilu nacionalne strukovne udruge, uključujući poljske, nisu mogli pozvati na aktivnu procesnu legitimaciju.

Taj novi zamah velikog vijeća zasigurno će se nastaviti u 2025., s obzirom na to da su drugi predmeti trenutačno u tijeku pred tim sastavom suda. Vjerojatno će ga pratiti upućivanja na srednje vijeće koje je uspostavljeno [Uredbom \(EU, Euratom\) 2024/2019](#) kako bi se upotpunio niz posebnih sastava kojima raspolaže Opći sud.

L. Mancarella

922

riješena predmeta

832

izravne tužbe od kojih:

Tužbi koje se odnose na intelektualno i industrijsko vlasništvo	276
Tužbi koje se odnose na državne potpore i tržišno natjecanje	98
Tužbi o pitanjima javne službe Europske unije	76

1 Zahtjev za prethodnu odluku

Prosječno trajanje postupaka: **18,5 mjeseci**

Udio odluka Općeg suda protiv kojih je podnesena žalba Sudu: **35 %**

1 705

neriješenih predmeta
(na dan 31. prosinca 2024.)

Najvažnije teme:

Institucionalno pravo	552
Intelektualno i industrijsko vlasništvo	322
Ekonomska i monetarna politika	167
Državne potpore i tržišno natjecanje	153
Javna služba Europske unije	112
Mjere ograničavanja	91
Pristup dokumentima	41
Poljoprivreda	30
Javna nabava	29
Javno zdravlje	24

[Vidjeti detaljnu statistiku Općeg suda](#)

Članovi Općeg suda

Opći sud sastoji se od dvaju sudaca po državi članici.

Suci se biraju iz redova osoba čija je neovisnost neupitna i koji imaju sposobnost potrebnu za obavljanje visoke sudačke dužnosti. Imenuju ih sporazumno vlade država članica, nakon savjetovanja s odborom zaduženim za davanje mišljenja o prikladnosti kandidata. Njihov mandat traje šest godina i može se obnoviti. Suci između sebe biraju predsjednika i potpredsjednika na razdoblje od tri godine. Tajnika imenuju na razdoblje od šest godina.

Suci dužnost obnašaju potpuno nepristrano i neovisno.

U kontekstu djelomičnog prijenosa nadležnosti za odlučivanje u prethodnim postupcima sa Suda na Opći sud od 1. listopada 2024., Opći sud odredio je J. Martín y Pérez de Nanclaresa i M. Brkan kao suce koji će izvršavati dužnosti nezavisnog odvjetnika za postupanje sa zahtjevima za prethodnu odluku, te I. Gâleaa kao njihova zamjenika u slučaju spriječenosti.

U listopadu 2024. dva su nova člana Općeg suda stupila na dužnost, suci H. Cassagnabère (Francuska) i R. Meyer (Luksemburg), koji su zamijenili suce S. Gervasonija i D. Spielmanna, koji su oboje imenovani na Sud.

M. van der Woude
Predsjednik

S. S. Papasavvas
Potpredsjednik

A. Marcoulli
Predsjednica
2. vijeća

R. da Silva Passos
Predsjednik 4. vijeća

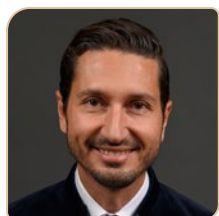
J. Svenningsen
Predsjednik 5. vijeća

M. J. Costeira
Predsjednica
6. vijeća

K. Kowalik-Bańczyk
Predsjednica 7. vijeća

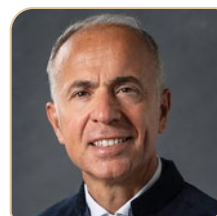
A. Kornezov
Predsjednik 8. vijeća

L. Truchot
Predsjednik 9. vijeća

O. Porchia
Predsjednica
10. vijeća

R. Mastroianni
Predsjednik 1. vijeća

P. Škvařilová-Pelzl
Predsjednica
3. vijeća

M. Jaeger
Sudac

H. Kanninen
Sudac

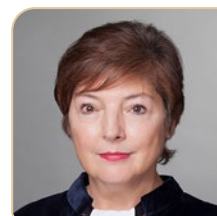
J. Schwarcz
Sudac

M. Kancheva
Sutkinja

E. Buttigieg
Sudac

V. Tomljenović
Sutkinja

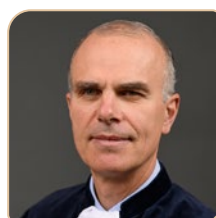
L. Madise
Sudac

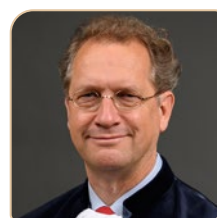
N. Póltorak
Sutkinja

I. Reine
Sutkinja

P. Nihoul
Sudac

U. Öberg
Sudac

C. Mac Eochaidh
Sudac

G. De Baere
Sudac

T. R. Pynnä
Sutkinja

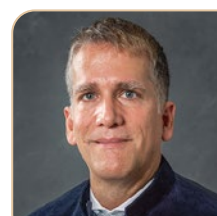
J. C. Laitenberger
Sudac

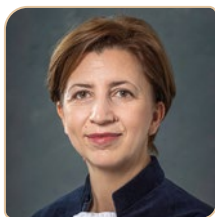
J. Martín y Pérez de Nanclares
Sudac

G. Hesse
Sudac

M. Sampol Pucuruil
Sudac

M. Stancu
Sutkinja

I. Nõmm
Sudac

G. Steinfatt
Sutkinja

T. Perišin
Sutkinja

D. Petrлік
Sudac

M. Brkan
Sutkinja

P. Zilgalvis
Sudac

K. Kecmár
Sudac

I. Gâlea
Sudac

I. Dimitrakopoulos
Sudac

D. Kukovec
Sudac

S. Kingston
Sutkinja

T. Tóth
Sudac

B. Ricziová
Sutkinja

E. Tichy-Fisslberger
Sutkinja

W. Valasidis
Sudac

S. Verschuur
Sudac

S. L. Kalèda
Sudac

**L. Spangsberg
Grønfeld**
Sutkinja

H. Cassagnabère
Sudac

R. Meyer
Sudac

V. Di Bucci
Tajnik

Protokolarni red na dan 9. listopada 2024.

■ C. Sudska praksa u 2024.

🌟 Fokus Paket za mobilnost 2020.: pošteno tržišno natjecanje i poboljšanje uvjeta rada za sigurniji, održiviji i pravedniji sektor cestovnog prijevoza

Presuda *Litva i dr./Parlament i Vijeće* od 4. listopada 2024. ([C-541/20 do C-555/20](#))

Paket za mobilnost 2020.

Europska unija donijela je 2020. niz reformi u sektoru cestovnog prijevoza kako bi ostvarila dva glavna cilja:

1. Poboljšanje uvjeta rada vozača:

- zabranom provođenja tjednog razdoblja odmora u vozilima;
- jamčenjem redovnih povratka vozača u mjesto boravka ili u operativno središte (svaka tri ili četiri tjedna) kako bi ondje proveli razdoblje odmora;
- pomicanjem unaprijed datuma stupanja na snagu obveze ugradnje pametnih tahografa druge generacije.

2. Uspostavljanje poštenog tržišnog natjecanja:

- obvezom povratka vozilâ svakih osam tjedana u operativno središte smješteno u državi članici poslovnog nastana prijevoznika;
- uvođenjem razdoblja mirovanja od četiri dana nakon ciklusa kabotaže u državi članici domaćinu (tijekom kojeg nerezidentni prijevoznici ne smiju obavljati kabotažu istim vozilom u toj državi članici);
- kvalifikacijom vozača kao „upućenih radnika” u određenim posebnim slučajevima, tako da se na njih primjenjuju uvjeti rada i naknade koji su na snazi u državi članici domaćinu.

Kabotaža je prijevoz koji unutar države članice obavlja prijevoznik koji u njoj nema poslovni nastan. Dopuštena je ako se ne obavlja na način koji podrazumijeva stalnu djelatnost u toj državi članici.

Pametni tahograf druge generacije je elektronički uređaj koji bilježi vrijeme vožnje, stanke i razdoblja odmora vozača. Pridonosi jamčenju cestovne sigurnosti, poštovanja uvjeta rada vozača i sprečavanja prijevara.

Paket za mobilnost sastoji se od triju zakonodavnih akata koji se odnose na pravno uređenje cestovnog prijevoza. Ta je ambiciozna reforma potaknula žustre rasprave koje su dovele do pokretanja niza sudskih postupaka. Tako je sedam država članica, odnosno Litva, Bugarska, Rumunjska, Cipar, Mađarska, Malta i Poljska, podnijelo Sudu 15 tužbi za poništenje određenih odredbi paketa za mobilnost.

Presudom Suda uvelike je potvrđena njihova valjanost.

Iako je Sud priznao da poboljšanje uvjeta rada vozača može dovesti do povećanja troškova koje snose prijevoznici, naglasio je da se tim pravilima, koja se jednako primjenjuju u cijeloj Uniji, ne diskriminira prijevoznike s poslovnim nastanom u državama članicama „na periferiji Unije”. Moguć veći utjecaj tih pravila na određene prijevoznike ovisi o njihovoj poslovnoj odluci da svoje usluge pružaju korisnicima u državama članicama koje su udaljene od mjesta njihova vlastitog poslovnog nastana.

Kad je riječ o kvalifikaciji „upućeni radnici” (koja omogućuje da se na vozače primjenjuju minimalni uvjeti rada i naknade države članice domaćina, a ne uvjeti države poslovnog nastana prijevoznika koji su eventualno manje povoljni), riječ je o mjeri namijenjenoj **jamčenju poštenijih uvjeta rada i borbi protiv praksi nepoštenog tržišnog natjecanja**. Taj je razvoj, iako je povoljan za zaposlenike, izazvao rasprave među državama članicama, od kojih su neke, osobito one s niskim troškovima plaća, strahovale od povećanja troškova za svoje prijevoznike i administrativne složenosti novih pravila. Sud je potvrdio tu mjeru koju je donio zakonodavac Unije s ciljem da se postigne pravedna ravnoteža između različitih interesa o kojima je riječ.

Kad je riječ o obvezi poštovanja razdoblja mirovanja od četiri dana nakon ciklusa kabotaže u državi članici domaćinu, Sud je naglasio da se njome nastoji zaštititi lokalne prijevoznike i spriječiti nepošteno tržišno natjecanje te pritom izbjeći da ponavljanje kabotaže u praksi dovede do obavljanja trajne djelatnosti u državi članici domaćinu. Određene države članice osporavale su tu obvezu jer se njome ograničava fleksibilnost prijevoznika time što ih se obvezuje da prilagode svoje prometne rute kako bi izbjegli razdoblja neaktivnosti koja dovode do gubitka prihoda. Sud je odbio te argumente te je pritom naglasio da se mjerom u tom razdoblju samo zabranjuje kabotaža u istoj državi članici domaćinu, čime se ne sprečava obavljanje drugog međunarodnog prijevoza ili kabotaže u drugim državama članicama.

Međutim, Sud je ukinuo obvezu povratka vozilâ u operativno središte prijevoznika svakih osam tjedana. Presudio je da Parlament i Vijeće nisu dokazali da raspolažu dovoljnim elementima za ocjenu proporcionalnosti te mjere i njezinih posljedica za društvo, okoliš i gospodarstvo.

Fokus Ekološka proizvodnja i označivanje ekoloških proizvoda

Presuda Herbaria Kräuterparadies II (C-240/23)

Njemačko društvo Herbaria proizvodi piće „Blutquick“ koje se stavlja na tržište kao dodatak prehrani. To piće sadržava sastojke koji potječu iz ekološke proizvodnje, ali dodaju mu se i vitamini nebilnog podrijetla i željezov glukonat. Na ambalaži se nalaze znak Unije za ekološku proizvodnju i izraz koji upućuje na „kontroliran ekološki uzgoj“.

U siječnju 2012. njemačka tijela zabranila su Herbariji da upućuje na zaštićenu ekološku proizvodnju jer se pravom Unije dopušta dodavanje vitamina i minerala prerađenim proizvodima koji nose naziv „ekološki“ samo ako je njihova upotreba propisana zakonom.

Sud pred kojim je pokrenut prethodni postupak u okviru prvog predmeta (predmet [C-137/13](#)) odlučio je da se upotreba tih tvari smatra propisanim zakonom samo ako se pravilom Unije ili nacionalnim pravilom izravno zahtijeva njihovo dodavanje u hranu kako bi se ona mogla staviti na tržište. Budući da slučaj vitaminâ i željezova glukonata koji se dodaju piću „Blutquick“ ne ispunjava taj zahtjev, njemački sud koji se obratio Sudu odbio je Herbarijinu tužbu.

Predmet je zatim upućen njemačkom Saveznom upravnom sudu, pred kojim Herbaria više nije osporavala zabranu prikazivanja znaka Europske unije za ekološku proizvodnju, nego se pozvala na nejednako postupanje prema svojem proizvodu u usporedbi sa sličnim proizvodom koji je uvezen iz Sjedinjenih Američkih Država.

Naime, u europskom pravu Sjedinjene Američke Države priznate su kao **treća zemlja** čija su **pravila proizvodnje i kontrole ekvivalentna** pravilima Europske unije. Prema Herbarijinu mišljenju, to omogućuje da se proizvodi iz Sjedinjenih Američkih Država koji su sukladni s njezinim pravilima proizvodnje stavljaju na tržište u Uniji kao ekološki proizvodi. Ta situacija dovodi do nejednakog postupanja jer konkurentski američki proizvodi mogu nositi znak Unije za ekološku proizvodnju a da pritom ne poštuju pravila ekološke proizvodnje koja se primjenjuju u njoj.

Njemački Savezni upravni sud uputio je Sudu pitanja u tom pogledu.

Sud je u svojoj presudi smatrao da se **samo na proizvodima koji su sukladni sa svim zahtjevima iz [Uredbe o ekološkoj proizvodnji i označivanju ekoloških proizvoda](#) može upotrebljavati ekološki znak Unije**. Taj se znak stoga ne može upotrebljavati za proizvode proizvedene u trećoj zemlji u skladu s pravilima koja su samo ekvivalentna pravilima predviđenima pravom Unije. Ta se zabrana odnosi i na upotrebu izraza koji upućuju na tu proizvodnju.

Sud naglašava da, kad bi se dopustila upotreba tog znaka i tih izraza na proizvodima proizvedenima u Uniji ili u trećim zemljama u skladu s europskim pravnim pravilima za ekološku proizvodnju i na proizvodima proizvedenima u trećim zemljama u skladu s pravnim pravilima koja su samo ekvivalentna tim pravilima, time

bi se narušilo pošteno tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu. Usto, time bi se potrošače moglo dovesti u zabludu, dok je bit znaka da se jasno i nedvosmisleno informira potrošače o činjenici da je proizvod u cijelosti sukladan sa zahtjevima utvrđenima Uredbom.

Suprotno tomu, Sud odlučuje da se znak treće zemlje za ekološku proizvodnju može upotrebljavati za proizvode proizvedene u toj zemlji, čak i kad sadržava izraze koji upućuju na ekološku proizvodnju.

Ekološki znak Europske unije

[Ekološki znak Europske unije](#) osigurava jedinstveni vizualni identitet ekoloških proizvoda proizvedenih u Europskoj uniji. Zahvaljujući njemu potrošači lakše prepoznaju ekološke proizvode, a poljoprivrednici ih mogu lakše prodati na tržištima u svim državama članicama.

Ekološki znak može se upotrebljavati samo na ekološkim proizvodima koje je certificirala ovlaštena ustanova te se njime jamči da su ispunjeni strogi zahtjevi proizvodnje, prerade, prijevoza i skladištenja. Znak se može staviti samo na proizvode koji sadržavaju najmanje 95 % ekoloških sastojaka i ispunjavaju dodatne stroge uvjete u pogledu preostalih 5 %. Isti sastojak ne smije biti prisutan u ekološkom i neekološkom obliku.

Uredba 2018/848

Cilj je [Uredbe 2018/848 o ekološkoj proizvodnji i označivanju ekoloških proizvoda](#) zajamčiti pošteno tržišno natjecanje i pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta u tom sektoru te osigurati povjerenje potrošača u proizvode koji su označeni kao ekološki.

Njome se utvrđuju opća i detaljna pravila proizvodnje. U području označivanja nalaže se poštovanje pravila o informiranju potrošača, osobito kako bi se izbjeglo svako zbunjivanje ili dovođenje u zabludu. Tom se uredbom utvrđuju i posebne odredbe o označivanju ekoloških proizvoda i proizvoda iz prijelaznog razdoblja kako bi se zaštitili interesi subjekata da njihovi proizvodi budu pravilno označeni te da uživaju pošteno tržišno natjecanje, kao i interesi potrošača.

Druge presude Suda koje se odnose na ekološke proizvode

Presuda od 12. listopada 2017., *Kamin und Grill Shop* (C-289/16)

U skladu s [Uredbom 834/2007 o ekološkoj proizvodnji i označivanju ekoloških proizvoda](#), subjekt koji stavlja na tržište ekološke proizvode dužan je svoje poduzeće podvrgnuti sustavu kontrole. Subjekti koji proizvode izravno prodaju krajnjem potrošaču ili korisniku mogu se izuzeti od te obveze pod određenim uvjetima. Sud je odlučio da tu prodaju treba izvršiti uz istodobnu prisutnost subjekta ili njegova prodajnog osoblja i krajnjeg potrošača. Slijedom toga, to se izuzeće ne može primijeniti na subjekte koji prodaju te proizvode na internetu.

Presuda od 26. veljače 2019., *Œuvre d'assistance aux bêtes d'abattoirs* ([C-497/17](#))

[Uredbom 834/2007](#) ne dopušta se stavljanje ekološkog znaka Unije na proizvode od životinja zaklanih u okviru religijskog klanja bez prethodnog omamljivanja, provedenog u skladu s uvjetima utvrđenima [Uredbom 1099/2009 o zaštiti životinja u trenutku usmrćivanja](#).

Presuda od 29. travnja 2021., *Natumi* ([C-815/19](#))

[Uredbi br. 889/2008 o detaljnim pravilima za provedbu Uredbe br. 834/2007](#) protivi se upotreba praha dobivenog od očišćenih, osušenih i mljevenih naslaga alge *Lithothamnium calcareum*, kao neekološkog sastojka poljoprivrednog podrijetla u preradi ekološke hrane (osobito ekoloških napitaka na bazi riže i soje) kako bi ih se obogatilo kalcijem.

Fokus Javni pristup sporazumima o kupnji cjepiva protiv bolesti COVID-19

Presude *Auken i dr./Komisija* i *Courtois i dr./Komisija* ([T-689/21](#) i [T-761/21](#))

U lipnju 2020. Europska unija pokrenula je svoju strategiju u području nabave cjepiva protiv bolesti COVID-19. U tom je okviru Komisija potpisala ugovor s 27 država članica, kojim je se ovlašćuje da u njihovo ime sklapa sporazume o prethodnoj kupnji s proizvođačima.

Budući da je rano cijepljenje bilo u interesu javnog zdravlja, farmaceutskim društvima skraćen je rok za razvoj cjepiva. Kako bi se nadoknadili rizici tih društava, Komisija i države članice u strategiju cijepljenja uključile su načelo podjele rizika između proizvođača i država članica, čime su smanjile odgovornost proizvođača u slučaju nuspojava njegova proizvoda.

Objavljene verzije sporazuma pročišćene su te su iz njih izostavljene informacije o financijskim rizicima, donacijama i preprodaji, kao i izjave o nepostojanju sukoba interesa.

Građani i europski zastupnici osporavali su 2021. djelomično odbijanje Europske komisije da omogući potpuni pristup određenim dokumentima povezanim sa sporazumima o kupnji cjepiva iz 2020. Zahtjevi za pristup odnosili su se na klauzule o naknadi štete farmaceutskim društvima. U skladu s tim klauzulama, laboratoriji su trebali nadoknaditi štetu žrtvama u slučaju nedostatka povezanog s namjernom povredom ili ozbiljnim propustom tijekom proizvodnje, dok su u drugim slučajevima za to bile odgovorne države članice.

Građani i zastupnici tražili su i pristup izjavama o nepostojanju sukoba interesa članova pregovaračkog tima za kupnju cjepiva. Željeli su da se istraži način na koji su se vodili pregovori, osobito u pogledu sporazuma iznimno velike vrijednosti iz svibnja 2021. za kupnju 1,8 milijardi doza dodatnog cjepiva u iznosu od 35 milijardi eura.

Komisija je odobrila samo djelomičan pristup tim dokumentima i objavila je njihove pročišćene verzije, pri čemu se pozvala na povjerljivost predmeta i zaštitu privatnosti.

Općem sudu podnesene su dvije tužbe protiv Komisijinih odluka koje je on odbio.

Kad je riječ o zahtjevu za širi pristup **klauzulama o naknadi štete**, Opći sud podsjetio je na to da su države članice podržale razlog za njihovo uključivanje u sporazume, odnosno da se farmaceutskim društvima nadoknade rizici povezani sa skraćivanjem roka za razvoja cjepivâ, te da je on bio u javnoj domeni. Presudio je da Komisija nije dokazala kako bi širi pristup tim klauzulama, određenim definicijama u sporazumima (kao što su definicije pojmova „namjerna povreda” i „svi mogući razumni napori”), kao i odredbama o donacijama i preprodaji cjepiva konkretno naštetio komercijalnim interesima farmaceutskih društava.

Kad je riječ o zahtjevu za otkrivanje **identiteta članova pregovaračkog tima** u izjavama o nepostojanju sukoba interesa, Opći sud potvrdio je da se njime nastojala postići svrha u javnom interesu. Zapravo, jedino otkrivanje tog identiteta omogućuje da se provjeri da se članovi pregovaračkog tima ne nalaze u situaciji sukoba interesa. Naime, transparentnost postupka pregovaranja o ugovorima povećava povjerenje građana Unije u pogledu Komisijine strategije cijepljenja što pomaže u borbi protiv širenja lažnih informacija. Opći sud stoga je odlučio da Komisija nije pravilno odvagala interese o kojima je riječ, a koji su povezani s nepostojanjem sukoba interesa i opasnošću od ugrožavanja privatnosti.

Javni pristup dokumentima: ključan element transparentnosti

Cilj je [Uredbe \(EZ\) br. 1049/2001](#) Europskog parlamenta i Vijeća osigurati javnosti pravo na najširi mogući pristup dokumentima Europskoga parlamenta, Vijeća i Komisije. Tom se uredbom nastoji povećati transparentnost, legitimnost i odgovornost institucija.

Međutim, to pravo nije apsolutno. Postoje izuzeća od tog prava radi zaštite određenih javnih ili privatnih interesa, kao što su javna sigurnost, povjerljivost unutarnjih rasprava i pravnog savjetovanja, financijski, ekonomski i komercijalni interesi ili pak zaštita osobnih podataka.

Institucije trebaju uskladiti transparentnost i zaštitu tih interesa te u svakom slučaju zasebno procijeniti postoji li opasnost da se otkrivanjem ugroze ti interesi. Otkrivanje se u konačnici može zatražiti ako se dokaže prevladavajući javni interes.

U slučaju odbijanja pristupa, podnositelj zahtjeva može od institucije o kojoj je riječ zatražiti preispitivanje, a u slučaju novog odbijanja obratiti se Europskom ombudsmanu ili pokrenuti sudski postupak pred Općim sudom Europske unije.

Nekoliko načela koja su utvrdili Opći sud i Sud

U presudi *De Capitani/Parlament* ([T-540/15](#)), Opći sud smatrao je da institucije Unije mogu odbiti pristup određenim dokumentima koji su dio zakonodavnog postupka samo u propisno opravdanim slučajevima.

Institucija ili tijelo koje odbija pristup treba dokazati zašto bi se time „konkretn[o], stvarn[o] i razumno predvidljivo“ ugrozio interes zaštićen jednim od izuzeća predviđenih Uredbom br. 1049/2001. Kao što je to Sud odlučio u presudi *ClientEarth/Komisija* ([C-57/16 P](#)), hipotetsko ili nesigurno ugrožavanje nije dovoljno da se opravda takvo odbijanje.

Pitanje pristupa podnescima koje je podnijela država članica ili institucija u okviru sudskih postupaka pred Sudom Europske unije razmatralo se u nekoliko značajnih presuda. U predmetu *Komisija/Breyer* ([C-213/15 P](#)), Sud je smatrao da su podnesci države članice koje čuva Komisija obuhvaćeni područjem primjene Uredbe br. 1049/2001. Ako povjerljivost tih podnesaka treba zadržati tijekom sudskog postupka, Komisija im ne može odbiti pristup nakon zatvaranja postupka a da nema drugo obrazloženje.

Sud je već utvrdio tu opću pretpostavku neotkrivanja tijekom sudskog postupka u kojem je donesena presuda *Švedska i dr./API i Komisija* ([C-514/07 P](#), [C-528/07 P](#) i [C-532/07 P](#)) za podneske koje je podnijela institucija Unije. Međutim, nakon okončanja postupka svaki zahtjev treba ocijeniti u svakom slučaju zasebno kako bi se provjerilo primjenjuju li se izuzeća iz Uredbe.

Fokus Mjere ograničavanja s obzirom na djelovanja kojima se podrivaju ili ugrožavaju teritorijalna cjelovitost, suverenitet i neovisnost Ukrajine

Presude *Mazepin/Vijeće* od 20. ožujka 2024. ([T-743/22](#)); *Fridman i dr./Vijeće* i *Timchenko i Timchenko/Vijeće* od 11. rujna 2024. ([T-635/22](#) i [T-644/22](#)); *NSD/Vijeće* od 11. rujna 2024. ([T-494/22](#))

Mjere ograničavanja ili „sankcije“ predstavljaju ključan instrument vanjske i sigurnosne politike Europske unije. Mogu se provoditi zamrzavanjem sredstava, zabranom ulaska na područje Unije ili izricanjem gospodarskih sankcija. Njihov je cilj zaštita temeljnih vrijednosti, ključnih interesa i sigurnosti Unije izvršavanjem pritiska na ciljane osobe ili tijela, uključujući vlade trećih zemalja kako bi promijenili svoju politiku ili svoje ponašanje.

Zbog djelovanja Rusije kojima se od 2014. podrivaju teritorijalna cjelovitost, suverenitet i neovisnost Ukrajine i osobito zbog agresivnog rata koji je protiv te države pokrenula 2022. povećale su se sankcije Unije protiv fizičkih i pravnih osoba koje pružaju potporu ruskoj vladi. Oспоравали su se legitimnost i doseg odluka Vijeća u tom području te je u pogledu njih pred Općim sudom Europske unije pokrenuto desetak predmeta.

Ti su predmeti primjeri nastojanja da se usklade strogost naloženih sankcija, koja je potrebna za njihovu učinkovitost, i zaštita pojedinačnih prava. Opći sud potvrdio je široke ovlasti Unije da djeluje protiv pružanja ekonomske i materijalne potpore ruskoj vladi te da pritom zahtijeva dokaze i utemeljeno opravdanje za donesene mjere.

Presuda *NSD/Vijeće* ([T-494/22](#))

Opći sud **potvrdio** je sankcije izrečene ruskom društvu National Settlement Depository (NSD). To je društvo, za koje je Vijeće smatralo da je ključno u financijskom sustavu u Rusiji, pružalo materijalnu i financijsku potporu ruskoj vladi i Središnjoj banci Rusije.

Opći sud istaknuo je da je NSD kao sistemski važna financijska institucija olakšao ruskoj vladi mobilizaciju znatnih sredstava koja se upotrebljavaju za djelovanja destabilizacije Ukrajine. Odbio je i NSD-ove argumente prema kojima su mjere ograničavanja dovele do zamrzavanja financijskih sredstava klijenata koji nisu obuhvaćeni sankcijama, pri čemu je naglasio da ti klijenti mogu pokrenuti postupke pred nacionalnim sudovima kako bi osporavali povredu svojeg prava vlasništva, kao popratnog učinka mjera primijenjenih protiv NSD-a.

Presuda *Mazepin/Vijeće* (T-743/22)

Opći sud Europske unije **poništio** je zadržavanje imena Nikite Mazepina, bivšeg vozača Formule 1, na popisu osoba na koje se primjenjuju sankcije. Vijeće je uvrstilo njegovo ime na taj popis zbog povezanosti s njegovim ocem, Dmitryjem Mazepinom, vodećim poslovnim čovjekom čija aktivnost osigurava znatan izvor prihoda ruskoj vladi i koji je bio glavni sponzor aktivnosti svojeg sina kao vozača trkaćih vozila u timu Haas.

Opći sud smatrao je da povezanost Dmitryja Mazepina s njegovim sinom nije dovoljno utvrđena te je osobito istaknuo da N. Mazepin više nije bio vozač trkaćih vozila u predmetnom timu u trenutku donošenja sporne odluke. Osim toga, Opći sud naglasio je da sam obiteljski odnos kao takav nije dovoljan da se dokažu zajednički interesi kojima se može opravdati zadržavanje sankcija u odnosu na Nikitu Mazepina.

Presude *Fridman i dr./Vijeće* i *Timchenko i Timchenko/Vijeće* (T-635/22 i T-644/22)

Opći sud **potvrdio** je obvezu sankcioniranih osoba i subjekata da prijave svoja sredstva i da surađuju s nadležnim tijelima kako bi se izbjeglo zaobilaženje zamrzavanja financijskih sredstava primjenom pravnih i financijskih aranžmana. Te obveze koje je uvelo Vijeće smatraju se nužnima kako bi se zajamčile učinkovitost i ujednačenost sankcija u svim državama članicama. Opći sud odbio je i tvrdnje prema kojima je Vijeće izvršavalo kaznenu nadležnost koja je dodijeljena državama članicama te je smatrao da te mjere nisu kaznene prirode i da se njihovim donošenjem poštuje sveukupan okvir predviđen pravom Unije.

Sankcije Europske unije protiv Rusije

Unija je od ožujka 2014. postupno uvodila ciljane mjere ograničavanja protiv Rusije osobito kao odgovor na nezakonito pripojenje Krima (2014.) i vojnu agresiju na Ukrajinu (2022.).

Tim se mjerama nastoji oslabiti gospodarsku osnovu **Rusije**, tako da joj se uskrate ključne tehnologije i tržišta te znatno ograniči njezina sposobnost ratovanja. Unija je donijela sankcije i protiv **Bjelarusa, Irana i Sjeverne Koreje** kao odgovor na njihovu potporu Rusiji u ratu protiv Ukrajine.

Sankcije obuhvaćaju više od 2300 osoba i subjekata (banke, političke stranke, poduzetnike, paravojne skupine). Te sankcije uključuju:

- zabranu ulaska u Europsku uniju;
- zamrzavanje imovine;
- blokiranje financijskih sredstava.

Vijeće procjenjuje vrijednost zamrznute privatne imovine u Uniji na 24,9 milijardi eura. Blokirana imovina Središnje banke Rusije u Uniji iznosi 210 milijardi eura.

Mjere ograničavanja, koje su naložene na temelju odluka Vijeća, **redovito se prate**. Produljuju se, ili po potrebi izmjenjuju, ako Vijeće smatra da njihovi ciljevi nisu ispunjeni.

Osvrt na važne presude godine

Temeljna prava

Europska unija osigurava zaštitu temeljnih prava, osobito Poveljom o temeljnim pravima u kojoj se navode osobna, građanska, politička, gospodarska i socijalna prava europskih građana. Poštovanje ljudskih prava jedna je od vrijednosti na kojoj se temelji Unija i ključna je obveza u okviru provedbe njezinih politika i programa.

Povelja Europske unije o temeljnim pravima
- obvezujuća pravila sa stvarnim učinkom

 [Pogledati video na YouTubeu](#)

Kao odgovor na eskalaciju ruske agresije na Ukrajinu Vijeće Europske unije donijelo je 2022. sankcije radi pritiska na Rusiju. Među tim je mjerama zabrana pružanja usluga pravnog savjetovanja ruskoj vladi i pravnim osobama, subjektima ili tijelima s poslovnim nastanom u Rusiji. Belgijski i francuski odvjetnici tražili su od Općeg suda Europske unije da poništi tu zabranu. Prema njihovu mišljenju, njome se povređuju temeljna prava kojima se jamči pristup pravnim savjetima odvjetnika. Opći sud podsjetio je na temeljno pravo na djelotvornu sudsku zaštitu koje uključuje pravo svake osobe da je savjetuje i zastupa odvjetnik u slučaju postojećeg ili mogućeg spora. Međutim, istaknuo je da se osporavana zabrana ne odnosi na usluge pravnog savjetovanja povezane sa sudskim postupkom ni na one koje su pružene fizičkim osobama. Slijedom toga, odbio je tužbe.

Presude *Ordre néerlandais des avocats du barreau de Bruxelles i dr./Vijeće, Ordre des avocats à la Cour de Paris i Couturier/Vijeće* i *ACE/Vijeće* od 2. listopada 2024. ([T-797/22](#), [T-798/22](#) i [T-828/22](#))

Novine *Le Monde* objavile su 2006. članak u kojem se nogometni klub Real Madrid povezivalo s glasinama o doppingu. Te su novine u Španjolskoj osuđene za klevetu, te su u Francuskoj, u ime slobode tiska, osporavale izvršenje te presude. Francuski Kasacijski sud pokrenuo je postupak u tom pogledu pred Sudom koji je odlučio da se uzajamno priznavanje presuda može ograničiti ako se njime očito povređuju temeljna prava. Prema mišljenju Suda, neproporcionalnim sankcijama protiv medija, kao što je prekomjeren iznos naknade štete, može se odvratiti medije od toga da izvještavaju o temama od javnog interesa, što nije u skladu s demokratskim vrijednostima Europske unije.

Presuda *Real Madrid Club de Fútbol* od 4. listopada 2024. ([C-633/22](#))

Osobni podaci

Europska unija donijela je detaljne propise za zaštitu osobnih podataka. Obrada i čuvanje tih podataka trebaju ispunjavati uvjete zakonitosti predviđene propisima te biti ograničeni na ono što je strogo nužno i ne smiju nerazmjerno zadirati u pravo na privatni život.

Sud u digitalnom svijetu

[Pogledati video na YouTubeu](#)

Njemački građanin osporavao je pred njemačkim sudom odbijanje Grada Wiesbadena da mu izda novu osobnu iskaznicu bez njegovih otisaka prstiju. Njemački sud tražio je od Suda da provjeri valjanost Unijine Uredbe kojom se predviđa obveza da se u osobne iskaznice unesu dva otiska prstiju. Sud je odlučio da je ta obveza, koja je opravdana borbom protiv izrade lažnih osobnih iskaznica i zloupotrebe identiteta, u skladu s temeljnim pravima na poštovanje privatnog života i na zaštitu osobnih podataka. Međutim, proglasio je nevaljanom Uredbu koja je donesena na temelju pogrešne pravne osnove, a istodobno je zadržao na snazi njezine učinke do 31. prosinca 2026. kako bi omogućio donošenje nove uredbe. Naime, Uredba se pogrešno temeljila na članku 21. stavku 2. UFEU-a (slobodno kretanje građana) umjesto na članku 77. stavku 3. UFEU-a (područje slobode, sigurnosti i pravde) kojim se zahtijeva jednoglasnost Vijeća.

Presuda *Landeshauptstadt Wiesbaden* od 21. ožujka 2024. ([C-61/22](#))

Osoba je bila upisana u policijsku evidenciju u Bugarskoj u okviru istražnog postupka zbog lažnog svjedočenja. Nakon što je osuđena na uvjetnu kaznu zatvora u trajanju od jedne godine i nakon što je izdržala tu kaznu, zatražila je brisanje iz te evidencije. U skladu s bugarskim pravom, podaci koji se odnose na nju pohranjuju se u toj evidenciji bez bilo kakvog vremenskog ograničenja, osim onoga koje se odnosi na smrt te osobe. Bugarski Vrhovni upravni sud pitao je Sud je li taj propis usklađen s pravom Unije. Sud je odgovorio da je opća i neselektivna pohrana biometrijskih i genetskih podataka osoba osuđenih za kazneno djelo do njihove smrti protivna pravu Unije. Nacionalnim propisom treba predvidjeti obvezu voditelja obrade da periodično provjerava je li ta pohrana i dalje nužna te omogućiti osobi o kojoj je riječ da zatraži brisanje podataka ako to više nije slučaj.

Presuda *Direktor na Glavna direkcija „Nacionalna policija“ pri MVR – Sofija* od 30. siječnja 2024. ([C-118/22](#))

U dvjema zasebnim presudama Sud je iznio ključna pojašnjenja u području istražnih ovlasti tijela.

U predmetu koji se odnosio na francusku uredbu kojom se nastoje zaštititi djela koja su obuhvaćena autorskim ili srodnim pravom od kaznenih djela počinjenih na internetu, Sud je pojasnio da države članice mogu pružateljima pristupa internetu naložiti obvezu općeg i neselektivnog zadržavanja IP adresa kako bi omogućile nadležnom javnom tijelu da identificira osobu osumnjičenu za počinjenje kaznenog djela. Međutim, to zadržavanje ne smije omogućiti donošenje konkretnih zaključaka o privatnom životu dotične osobe. Kako bi se to ostvarilo, načinima zadržavanja treba zajamčiti stvarno nepropusno razdvajanje različitih kategorija zadržanih podataka. U netipičnim situacijama, kad posebnosti nacionalnog postupka mogu povezivanjem prikupljenih podataka i informacija omogućiti donošenje konkretnih zaključaka o privatnom životu osobe o kojoj je riječ, pristup mora biti uvjetovan prethodnim nadzorom suda ili neovisnog upravnog tijela.

Presuda *La Quadrature du Net II* od 30. travnja 2024. ([C-470/21](#))

U austrijskom predmetu policija je pokušala otključati mobilni telefon primatelja paketa koji je sadržavao kanabis. Kad je Sudu upućeno pitanje o valjanosti te istrage s obzirom na direktivu za zaštitu osobnih podataka koje su upotrijebili policija i pravosudna tijela, on je pojasnio da pristup podacima pohranjenima na mobilnom telefonu nije nužno ograničen na suzbijanje teških kaznenih djela. Naime, kad to ne bi bio slučaj, nastao bi rizik od nekažnjavanja kaznenih djela općenito i stoga rizik za uspostavljanje prostora slobode, sigurnosti i pravde u Uniji. Međutim, takav pristup koji predstavlja ozbiljno zadiranje u prava ispitanika na zaštitu njihovih osobnih podataka pretpostavlja postojanje prethodnog odobrenja suda ili neovisnog tijela te mora biti proporcionalan. Usto, nacionalni zakonodavac mora utvrditi okolnosti koje treba uzeti u obzir prilikom odobravanja takvog pristupa, kao što je vrsta kaznenih djela o kojima je riječ, a vlasnik telefona mora biti obaviješten čim to više ne može ugroziti provođenje istrage.

Presuda *Bezirkshauptmannschaft Landeck* od 4. listopada 2024. ([C-548/21](#))

Jednako postupanje i radno pravo

Europska unija ima više od 200 milijuna radnika. Velik broj građana stoga ima izravnu korist od odredbi europskog radnog prava kojim se utvrđuju minimalni standardi u pogledu uvjeta rada i zapošljavanja i time dopunjuju politike koje vode države članice.

Sud Europske unije: jamčenje jednakog postupanja prema manjinama i zaštite njihovih prava

[Pogledati video na YouTubeu](#)

Nakon što je dao otkaz radi odlaska u prijevremenu mirovinu, javni službenik Općine Copertino (Italija) zatražio je isplatu novčane naknade za neiskorištene dane godišnjeg odmora. Međutim, talijanskim zakonodavstvom isključuje se to pravo za radnike u javnom sektoru. Kad je Sudu upućeno pitanje o tumačenju [Direktive o radnom vremenu](#), potvrdio je da radnik ima pravo na novčanu naknadu ako nije iskoristio sav godišnji odmor prije isteka ugovora, čak i u slučaju dobrovoljnog otkaza. Na temelju ekonomskih razmatranja, kao što je upravljanje javnim troškovima, ne može se opravdati uskraćivanje tog prava. Međutim, moguća je iznimka ako radnik namjerno nije iskoristio dane godišnjeg odmora i ako ga je poslodavac dostatno obavijestio o riziku gubitka godišnjeg odmora te ga potaknuo na to da ga iskoristi.

Presuda *Comune di Copertino* od 18. siječnja 2024. ([C-218/22](#))

Bivši profesionalni nogometaš u Francuskoj osporavao je određena FIFA-ina pravila pred belgijskim sudovima jer su stvarala prepreku njegovu angažmanu u belgijskom klubu. Tim se pravilima iz FIFA-ina Pravilnika o statusu i transferima igrača nalaže da igrač i njegov novi klub plaćaju naknade ako igrač raskine ugovor bez „opravdanog razloga” prije njegova isteka. Ona mogu dovesti i do izricanja sportskih sankcija, kao što je zabrana novom klubu da angažira nove igrače, te spriječiti izdavanje međunarodne potvrde o transferu sve dok postoji spor koji se odnosi na raskid ugovora. Žalbeni sud u Monsu pokrenuo je postupak pred Sudom koji je odlučio da se tim pravilima ne poštuju sloboda kretanja radnika i pravo tržišnoga natjecanja Europske unije.

Presuda *FIFA* od 4. listopada 2024. ([C-650/22](#))

Europsko građanstvo

Sve osobe koje imaju državljanstvo neke države članice automatski su građani Europske unije. Građanstvo Unije dodaje se nacionalnom državljanstvu i ne zamjenjuje ga. Građani Unije imaju posebna prava zajamčena europskim ugovorima.

Europska komisija podnijela je Sudu tužbe protiv Češke Republike i Poljske jer su te države članice ograničile pravo na učlanjenje u političke stranke samo na svoje građane. Prema Komisijinu mišljenju, takvom se situacijom građane Unije koji borave u tim dvjema državama, a nisu njihovi državljani, stavlja u nepovoljniji položaj u pogledu pasivnog biračkog prava na lokalnim i europskim izborima. Sud se složio s Komisijom i zaključio da su Češka Republika i Poljska povrijedile obveze koje imaju na temelju Ugovorâ. Naime, građani koji borave u državi članici, a nisu njezini državljani, trebaju imati jednak pristup istim sredstvima, među kojima je članstvo u političkoj stranci, kao i državljani te države kako bi učinkovito ostvarivali biračka prava. Sud je smatrao da se to različito postupanje ne može opravdati razlozima koji se odnose na poštovanje nacionalnog identiteta Poljske ili Češke Republike.

Presude *Komisija/Češka Republika* ([C-808/21](#)) i *Komisija/Poljska* od 19. studenoga 2024. ([C-814/21](#))

Sud je odlučio da država članica ne može odbiti priznati promjenu imena i rodnog identiteta koja je zakonski ostvarena u drugoj državi članici. Tim se odbijanjem sprečava slobodno kretanje i pravo na boravak u Uniji. Budući da je osobni identitet, koji uključuje ime i rod, bitan, takvo odbijanje dovodi do administrativnih i privatnih poteškoća koje su protivne pravu Unije.

Presuda *Mirin* od 4. listopada 2024. ([C-4/23](#))

Zaštita potrošača

Europskom politikom zaštite potrošača nastoje se zaštititi zdravlje, sigurnost te gospodarski i pravni interesi potrošača, neovisno o mjestu u Uniji u kojem borave, u kojem se kreću ili u kojem obavljaju kupnju.

Sud Europske unije – zaštita prava potrošača u Uniji

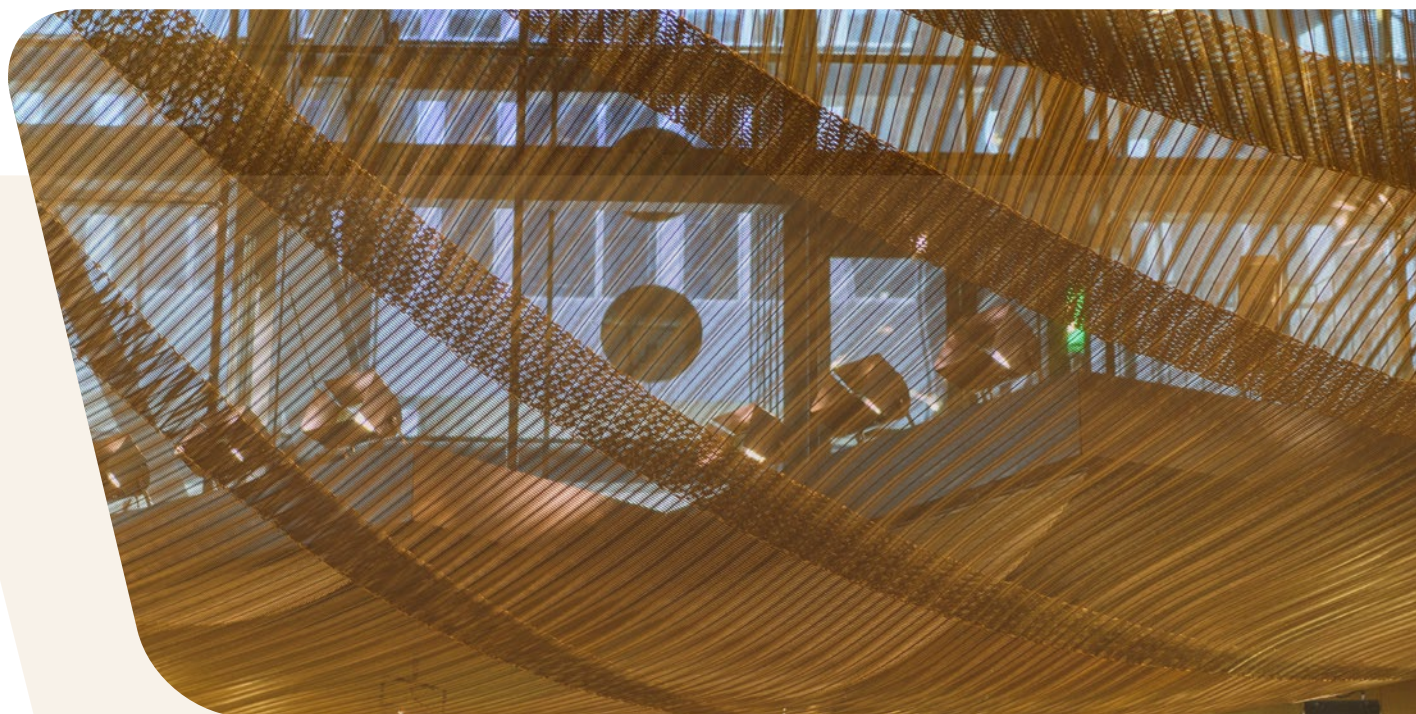
[Pogledati video na YouTubeu](#)

Njemačka udruga potrošača pred njemačkim sudom osporavala je reklamni oglas lanca supermarketa Aldi Süd o sniženju cijena. Prema mišljenju te udruge, Aldi Süd nema pravo izračunati sniženje cijene na temelju cijene koja je vrijedila neposredno prije ponude, nego, u skladu s pravom Europske unije, to mora učiniti na temelju najniže cijene tijekom posljednjih 30 dana. Njemački sud uputio je pitanja Sudu koji je potvrdio da se smanjenje cijene najavljene u reklamnom oglasu mora izračunati na temelju najniže cijene tijekom posljednjih 30 dana. Trgovci stoga ne smiju obmanuti potrošače tako da povećaju cijene prije nego što najave sniženja cijene, prikazujući posljedično lažna sniženja cijena.

Presuda *Aldi Süd* od 26. rujna 2024. ([C-330/23](#))

Zaštita okoliša

Europska unija zalaže se za očuvanje i poboljšanje kvalitete okoliša i za zaštitu zdravlja ljudi. Njezin pristup temelji se na načelima opreznosti i preventivnog djelovanja te na načelu „onečišćivač plaća“.

Sud Europske unije i zaštita okoliša

[Pogledati video na YouTubeu](#)

[Direktivom Unije](#) od 2019. zabranjuje se stavljanje na tržište proizvoda od oksorazgradive plastike koja zbog oksidacije fragmentira. Britanska društva koja proizvode prooksidacijski aditiv, koji, prema njihovom mišljenju, omogućuje bržu razgradnju plastike od razgradnje oksorazgradive plastike, pokrenula su postupak pred Općim sudom Europske unije. Zahtijevala su naknadu štete koju su pretrpjela zbog toga što se zabrana stavljanja oksorazgradive plastike na tržište primjenjuje i na plastiku koju ona kvalificiraju kao „oksobiorazgradivu“. Opći sud odbio je tužbu jer je smatrao da zakonodavac Unije nije počinio očitu pogrešku. Naime, u skladu sa znanstvenim studijama, razina biološke razgradnje plastike koja sadržava prooksidacijski aditiv vrlo je niska ili nepostojeća. Usto, ta vrsta plastike nije prikladna ni za jedan oblik kompostiranja. Naposljetku, njezino je recikliranje problematično jer aktualne tehnologije ne omogućuju identifikaciju plastike koja sadržava prooksidacijski aditiv i njezino razdvajanje od konvencionalne plastike.

Presuda *Symphony Environmental Technologies i Symphony Environmental/Parlement i dr.* od 31. siječnja 2024. ([T-745/20](#))

Sud je u pogledu vuka, vrste koja je strogo zaštićena [Bernskom konvencijom](#), donio dvije presude u kojima se osvrnuo na [Direktivu o staništima](#). U Austriji su organizacije za zaštitu okoliša osporavale pred Sudom u Tirolu privremeno odobrenje za usmrćivanje jednog vuka koji je ubio oko 20 ovaca. Sud je potvrdio valjanost zabrane lova vuka u toj državi članici jer stanje očuvanosti populacije te vrste u navedenoj državi članici nije povoljno. Osim toga, u Španjolskoj je udruženje za zaštitu iberijskog vuka pobijalo zakon Autonomne zajednice Kastilje i Leóna kojim se vuk proglašava vrstom koja se može loviti sjeverno od rijeke Duero (gdje se na njega mogu primijeniti mjere upravljanja, dok je južno od te rijeke strogo zaštićen). U odgovoru na pitanja španjolskog suda, Sud je odbio to da se vuk može proglasiti vrstom koja se može loviti na regionalnoj razini kad je njegovo stanje očuvanosti na nacionalnoj razini nepovoljno.

Presude *WWF Austrija i dr.* od 11. srpnja 2024. ([C-601/22](#)) i *ASCEL* od 29. srpnja 2024. ([C-436/22](#))

Čeličana Ilva, koja se nalazi u Tarantu, u Apuliji (južna Italija), jedna je od najvećih europskih čeličana. Europski sud za ljudska prava utvrdio je 2019. njezine štetne učinke na okoliš i zdravlje stanovnika okolnih područja. Mjere za smanjenje tih utjecaja bile su predviđene od 2012., ali njihova se provedba redovito odgađala. Mnogi stanovnici područja koje okružuje čeličanu pokrenuli su postupke pred talijanskim sudovima. Sud u Milanu pokrenuo je postupak pred Sudom koji je smatrao da se ne čini da su ispunjeni važni zahtjevi za dodjelu i zadržavanje dozvole za rad, koji se zahtijevaju [Direktivom o industrijskim emisijama](#). Rad čeličane stoga se mora prekinuti ako se pokaže da ona donosi ozbiljne i značajne opasnosti za okoliš i zdravlje ljudi.

Presuda *Ilva i dr.* od 25. lipnja 2024. ([C-626/22](#))

Informacijsko društvo

Europska unija ima ključnu ulogu u razvoju informacijskog društva radi stvaranja okruženja u kojem se potiče inovacija i konkurentnost te pritom štiti prava potrošača i pruža im pravnu sigurnost. Ona jamči pravedna i otvorena digitalna tržišta te uklanja prepreke prekograničnim internetskim uslugama na unutarnjem tržištu kako bi osigurala njihovo slobodno kretanje.

Sud u digitalnom svijetu

 [Pogledati video na YouTubeu](#)

Talijanskim se zakonom pružateljima internetskih usluga s poslovnim nastanom izvan Italije, kao što su Airbnb, Expedia, Google i Amazon, nalažu administrativne obveze čija je navedena svrha zajamčiti djelotvornu primjenu prava Unije. Ti se pružatelji trebaju, među ostalim, upisati u poseban registar, dostaviti ekonomska izvješća i platiti financijske doprinose. Talijanski sud pokrenuo je postupak pred Sudom koji je odlučio da te mjere nisu u skladu s pravom Unije. Podsjetio je na to da se na pružatelje internetskih usluga uglavnom primjenjuje zakonodavstvo države članice njihova poslovnog nastana, u ovom slučaju Irske ili Luksemburga. Države članice, kao što je Italija, u kojima obavljaju djelatnosti obvezane su načelom uzajamnog priznavanja i u pravilu ne mogu uvesti dodatne obveze koje mogu ograničiti slobodno pružanje tih usluga.

Presude *Airbnb Ireland* i *Amazon Services Europe* (spojeni predmeti [C-662/22](#) i [C-667/22](#)), *Expedia* ([C-663/22](#)), *Google Ireland* i *Eg Vacation Rentals Ireland* (spojeni predmeti [C-664/22](#) i [C-666/22](#)) *Amazon Services Europe* ([C-665/22](#)) od 30. svibnja 2024.

Bytedance Ltd je društvo koje posredstvom svojih društava kćeri upravlja platformom internetske društvene mreže TikTok. Komisija je poduzetniku Bytedance utvrdila status nadzornika pristupa osnovnoj usluzi platforme, u skladu s [Uredbom Unije o digitalnim tržištima \(Digital Market Act\)](#), čime mu se nalaže poštovanje ciljanog skupa pravnih obveza čiji je cilj omogućiti drugim poduzetnicima da se natječu s nadzornikom pristupa i spriječiti određene nepoštene prakse. Opći sud Europske unije, kojem je Bytedance podnio tužbu protiv te odluke, podsjetio je na to da je zakonodavac Unije donio Uredbu Unije o digitalnim tržištima kako bi poboljšao funkcioniranje unutarnjeg tržišta. Opći sud utvrdio je da su u ovom slučaju ispunjeni kriteriji predviđeni tom uredbom, osobito svjetska tržišna vrijednost i broj korisnika, te je zaključio da je Komisija pravilno mogla smatrati da je Bytedance nadzornik pristupa i stoga je odbio tužbu.

Presuda *Bytedance/Komisija* od 17. srpnja 2024. ([T-1077/23](#))

Tržišno natjecanje, državne potpore i *tax rulings*

Europska unija osigurava poštovanje pravila kojima se štiti slobodno tržišno natjecanje.

Zabranjene su prakse koje imaju za cilj ili posljedicu sprečavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu te se mogu sankcionirati novčanim kaznama. Osim toga, državne potpore su zabranjene ako nisu spojive s unutarnjim tržištem, te u tom području Ugovori dodjeljuju važnu nadzornu misiju Komisiji.

Opći sud – osiguravanje da institucije EU-a poštuju pravo Unije

[Pogledati video na YouTubeu](#)

Projektom stalne veze u tjesnacu Fehmarn predviđa se tunel u Baltičkom moru između Rødbyja, na danskom otoku Lolland, i Puttgardena, u Njemačkoj. Dansko javno tijelo Femern A/S zaduženo je za financiranje, izgradnju i upravljanje tim tunelom. Komisija je odlučila da financijske mjere koje je Danska odobrila društvu Femern A/S predstavljaju državnu potporu, koja je pak spojiva s unutarnjim tržištem. Danska i dva trajektna prijevoznika, Scandlines Danmark i Scandlines Deutschland, zatražili su poništenje te odluke pred Općim sudom Europske unije. Opći sud odbio je tužbe smatrajući da selektivna prednost dodijeljena društvu Femern A/S jača njegov položaj na tržištu usluga prijevoza u odnosu na ostale poduzetnike na tržištu i da utječe na trgovinu među državama članicama. Međutim, projekt stalne veze je od zajedničkog europskog interesa i znatno pridonosi ostvarenju ciljeva prometne politike Unije.

Presude *Scandlines Danmark i Scandlines Deutschland/Komisija; Danska/Komisija i Scandlines Danmark i Scandlines Deutschland/Komisija* od 28. veljače 2024. ([T-7/19](#), [T-364/20](#) i [T-390/20](#))

Icera je optužila Qualcomm, američkog poduzetnika koji proizvodi čipove za telefone i tablete, da primjenjuje predatorske cijene. Nakon što je kupila Iceru, Nvidia je podnijela nove informacije o tim optužbama. Europska komisija izrekla je 2019. Qualcommu novčanu kaznu od 242 milijuna eura zbog zlouporabe vladajućeg položaja te ga je optužila da čipove prodaje uz gubitak Huawei i ZTE-u kako bi uklonio svojeg konkurenta Iceru. Opći sud Europske unije odbio je većinu Qualcommovih argumenata, osim onog o izračunu novčane kazne. Opći sud odlučio je da je Komisija neopravdano odstupila od svojih Smjernica iz 2006. te je smanjio novčanu kaznu na 238,7 milijuna eura.

Presuda *Qualcomm/Komisija* od 18. rujna 2024. ([T-671/19](#))

Europska komisija izrekla je 2017. Googleu novčanu kaznu u iznosu oko 2,4 milijarde eura jer je na više nacionalnih tržišta internetskog pretraživanja zloupotrijebio svoj vladajući položaj. Komisija je utvrdila da je Google u 13 zemalja Europskog gospodarskog prostora (EGP) davao prednost vlastitom uspoređivaču proizvoda u svojim rezultatima pretraživanja u odnosu na konkurentske uspoređivače proizvoda. Naime, Googleovi rezultati bili su postavljeni na vrh i prikazivali su se u privlačnim „okvirima“, dok su konkurentske rezultati svedeni na obične generičke poveznice i često su s pomoću algoritama bili slabije rangirani. Opći sud Europske unije u biti je potvrdio tu odluku, a Sud je odbio Googleovu i Alphabetovu žalbu te je potvrdio novčanu kaznu.

Presuda *Google i Alphabet/Komisija (Google Shopping)* od 10. rujna 2024. ([C-48/22 P](#))

Google je svoju platformu za oglašavanje AdSense pokrenuo 2003. Ta platforma omogućuje operatorima internetskih stranica da ostvaruju prihode prikazivanjem oglasa povezanih s pretraživanjem korisnikâ. Kako bi se koristili tom uslugom, određeni urednici morali su potpisati ugovore s Googleom koji sadržavaju klauzule kojima se sprečava ili ograničava prikazivanje konkurentske oglasa. Nakon što je nekoliko poduzetnika podnijelo pritužbe, uključujući Microsoft i Expediju, Europska komisija izrekla je 2019. Googleu novčanu kaznu od 1,49 milijardi eura zbog zloupotrebe vladajućeg položaja. Opći sud Europske unije, kojem je podnesena tužba protiv te odluke, odlučio je da je Komisija počinila pogreške u ocjeni trajanja klauzula i dijela tržišta koje one obuhvaćaju i da stoga nije pravilno utvrdila postojanje zloupotrebe vladajućeg položaja. Opći sud stoga je poništio tu odluku u cijelosti.

Presuda *Google AdSense/Komisija* od 18. rujna 2024. ([T-334/19](#))

Komisija je 2021. utvrdila da su banke Deutsche Bank, Bank of America, Crédit Agricole i Credit Suisse (sada UBS Group) sudjelovale u zabranjenom sporazumu u sektoru naddržavnih, državnih i agencijskih obveznica denominiranih u američkim dolarima (*SSA Bonds*) razmjenom osjetljivih informacija i usklađivanjem svojih strategija trgovanja. Komisija je izrekla novčane kazne društvima Bank of America (12,6 milijuna eura), Credit Suisse (11,9 milijuna eura) i Crédit Agricole (3,9 milijuna eura), dok je Deutsche Bank oslobodila od novčane kazne zbog njegove suradnje. Prilikom odlučivanja o tužbi društava Crédit Agricole i Credit Suisse, Opći sud Europske unije potvrdio je Komisijino utvrđenje povrede i zadržao iznos novčanih kazni izrečenih 2021.

Presuda *Crédit agricole i Crédit agricole Corporate and Investment Bank/Komisija i UBS Group i Credit Suisse Securities (Europe)/Komisija* od 6. studenoga 2024. ([T-386/21](#) i [T-406/21](#))

Vodafone, britansko društvo za telekomunikacije, obavijestio je 2018. Europsku komisiju o svojoj namjeri stjecanja telekomunikacijskih djelatnosti društva Liberty Global u Njemačkoj, Češkoj Republici, Mađarskoj i Rumunjskoj. Europska komisija dala je svoj pristanak 2019., pod određenim uvjetima. Tri njemačka poduzetnika bili su zabrinuti zbog Vodafoneova vodećeg položaja na određenim tržištima pa su podnijeli tužbe Općem sudu Europske unije radi poništenja Komisijine odluke. Opći sud odbio je te tužbe jer je procijenio da je Komisija valjano smatrala da sudionici koncentracije nisu konkurenti na tržištima o kojima je riječ, odnosno na maloprodajnom tržištu usluga prijenosa televizijskog signala u Njemačkoj.

Presude *NetCologne/Komisija, Deutsche Telekom/Komisija* i *Tele Columbus/Komisija* od 13. studenoga 2024. ([T-58/20](#), [T-64/20](#) i [T-69/20](#))

Izravno oporezivanje u načelu je u nadležnosti država članica. Međutim, prilikom takvog oporezivanja treba poštovati temeljna pravila Europske unije, kao što je zabrana državnih potpora. Stoga Unija nadzire zakonitost prethodnih poreznih mišljenja (*tax rulings*) država članica koje poduzetnicima odobravaju poseban porezni tretman. Europska komisija smatrala je 2016. da su određeni poduzetnici grupe Apple od 1991. do 2014. imali koristi od poreznih olakšica koje čine državnu potporu koju je dodijelila Irska. Ta se potpora odnosila na porezni tretman dobiti ostvarene od djelatnosti društva Apple izvan Sjedinjenih Američkih Država. Opći sud Europske unije poništio je 2020. Komisijinu odluku jer je smatrao da ona nije u dovoljnoj mjeri dokazala postojanje selektivne prednosti u korist tih poduzetnika. Sud, kojem je podnesena žalba, ukinuo je presudu Općeg suda te je konačno odlučio o sporu i potvrdio Komisijinu odluku. Irska je Appleu dodijelila potporu koja je nespojiva s unutarnjim tržištem, time što je na tog poduzetnika primijenila porezni tretman koji odstupa od irskih pravila o oporezivanju dobiti nerezidentnih društava. Ta je država članica stoga dužna osigurati povrat te državne potpore.

Presuda *Komisija/Irska i dr.* od 10. rujna 2024. ([C-465/20 P](#))

Intelektualno vlasništvo

Propisi koje je Europska unija donijela za zaštitu intelektualnog vlasništva (autorska prava) i industrijskog vlasništva (pravo žiga, zaštita dizajna) poboljšavaju konkurentnost poduzetnika time što stvaraju okruženje pogodno za kreativnost i inovacije.

Intelektualno vlasništvo na Općem sudu

[Pogledati video na YouTubeu](#)

Društvo Escobar Inc. (Portoriko, Sjedinjene Američke Države) zatražilo je u rujnu 2021. od Ureda Europske unije za intelektualno vlasništvo (EUIPO) da registrira verbalni znak Pablo Escobar kao žig Unije. Kolumbijac Pablo Escobar, koji je preminuo 1993., smatra se trgovcem drogom i narkoteroristom koji je osnovao kartel Medellín (Kolumbija). EUIPO je odbio registrirati žig jer je smatrao da je protivan javnom poretku i prihvaćenim moralnim načelima. Opći sud Europske unije, kojem je društvo Escobar podnijelo tužbu protiv te odluke o odbijanju, potvrdio je EUIPO-ovu odluku te je naglasio da se ime Pablo Escobar povezuje s trgovinom drogom i narkoterorizmom, tako da se žig smatra protivnim temeljnim moralnim normama, kao i nedjeljivim i univerzalnim vrijednostima na kojima se temelji Unija.

Presuda *Escobar/EUIPO (Pablo Escobar)* od 17. travnja 2024. ([T-255/23](#))

Žig Europske unije Big Mac registriran je 1996. u korist američkog lanca restorana McDonald's. Irski lanac restorana brze hrane Supermac's smatrao je da se taj žig nije stvarno upotrebljavao za određene proizvode i usluge te je 2017. zatražio od EUIPO-a da ga opozove. EUIPO je prihvatio Supermac'sov zahtjev, ali samo djelomično. Budući da nije bio zadovoljan tom odlukom, Supermac's je pokrenuo postupak pred Općim sudom Europske unije. Opći sud dodatno je ograničio zaštitu koja je McDonald'su dodijeljena žigom Big Mac. Američki lanac restorana tako je izgubio taj žig za hranu pripremljenu od mesa i proizvoda od peradi te sendviče s piletinom, za ugostiteljske usluge i hranu koja se može naručiti izravno iz automobila (*drive-in*), kao i za pripremu hrane za van. Opći sud smatrao je da McDonald's nije dokazao stvarnu uporabu žiga Big Mac u Uniji tijekom neprekinutog razdoblja od pet godina za te proizvode i usluge.

Presuda *Supermac's/EUIPO McDonald's International Property (BIG MAC)* od 5. lipnja 2024. ([T-58/23](#))

Prvog dana ruske sveobuhvatne invazije na Ukrajinu, 24. veljače 2022., Roman Gribov, ukrajinski službenik graničnog nadzora na Zmijskom otoku u Crnom moru, izrekao je ratni poklič protiv ruskih brodova: „Русский военный корабль, иди на **й” („Russian warship, go f**k yourself” na engleskom jeziku). Administration of the State Border Guard Service of Ukraine zatražio je od EUIPO-a da kao žig Europske unije registrira žig koji se sastoji od tog ratnog pokliča i njegova prijevoda na engleski jezik. EUIPO je odbio taj zahtjev. Opći sud Europske unije kojem je to ukrajinsko tijelo podnijelo tužbu, potvrdio je tu odluku o odbijanju. Smatrao je da se ta rečenica, koja je postala simbol borbe Ukrajine protiv ruske agresije, ne percipira kao oznaka trgovačkog podrijetla.

Presuda *Administration of the State Border Guard Service of Ukraine/EUIPO (RUSSIAN WARSHIP, GO F**K YOURSELF)* od 13. studenoga 2024. ([T-82/24](#))

Njemačko društvo Puma ishodilo je 2016. pri EUIPO-u registraciju dizajna Zajednice za sportsku obuću. Nizozemsko društvo Handelsmaatschappij J. Van Hilst zatražilo je od EUIPO-a da proglasi taj dizajn ništavim, pri čemu je tvrdilo da je 12 mjeseci nakon podnošenja prijave za registraciju pjevačica Rihanna, novoimenovana umjetnička direktorica Pume, objavila na Instagramu fotografije na kojima nosi obuću koja prikazuje dizajn sa sličnim obilježjima. EUIPO je smatrao da je dizajn tako objavljen prije podnošenja prijave za registraciju, što opravdava njegovo poništenje. Opći sud Europske unije odbio je Puminu tužbu protiv EUIPO-ove odluke te je potvrdio da su fotografije preuzete s računala na Instagramu o kojem je riječ dovoljne kako bi se dokazalo otkrivanje ranijeg dizajna jer se na temelju njih mogu utvrditi sva njegova bitna obilježja.

Presuda *Puma/EUIPO – Handelsmaatschappij J. Van Hilst (Cipele)* od 6. ožujka 2024. ([T-647/22](#))

Trgovinska politika

Zajednička trgovinska politika u isključivoj je nadležnosti Europske unije, na temelju koje ona sklapa, među ostalim, međunarodne trgovinske sporazume. Jednoglasnim djelovanjem na svjetskoj pozornici Unija se stavlja u snažan položaj kada je u pitanju međunarodna trgovina. Međutim, djelovanje Unije u tom području mora biti u skladu s njezinim ustavnim okvirom.

Sporazumi između Unije i Maroka o ribarstvu i poljoprivrednim proizvodima prošireni su 2019. na područje Zapadne Sahare bez izričitog pristanka njezina naroda. Front Polisario, koji je UN priznao kao glavnog predstavnika naroda Sahravi, osporavao je odluke Vijeća Europske unije kojima se odobravaju ti sporazumi pred Općim sudom Europske unije, koji je te odluke poništio. Sud, kojem je podnesena žalba protiv presuda Općeg suda, smatrao je da se sporazumima povređuje međunarodno pravo jer nije provedeno valjano savjetovanje s narodom Sahravi, kao nositeljem prava na samoodređenje. Njegov se pristanak ne može ni pretpostaviti jer sporazumi ne donose nikakvu konkretnu korist narodu Sahravi, u obliku proporcionalne financijske naknade s obzirom na iskorištavanje prirodnih resursa Zapadne Sahare i voda koje se nalaze uz to područje.

Presude *Komisija i Vijeće/Front Polisario* od 4. listopada 2024. (spojeni predmeti [C-778/21 P i C-798/21 P](#); spojeni predmeti [C-779/21 P i C-799/21 P](#))

Francusko poljoprivredno udruženje osporavalo je pred francuskom upravom označivanje dinja i rajčica uzgojenih u Zapadnoj Sahari. Ti su proizvodi izvezeni u Europsku uniju s oznakom na kojoj se Maroko navodi kao zemlja podrijetla, za koju je Confédération paysanne tvrdio da dovodi u zabludu i da se protivi međunarodnom pravu. To je udruženje tražilo posebno označivanje kojim se navodi njihovo stvarno podrijetlo. Sud je pojasnio da je Zapadna Sahara područje različito od Maroka u smislu prava Unije. Slijedom toga, na proizvodima s tog područja treba biti navedeno njihovo stvarno podrijetlo, odnosno Zapadna Sahara, kako bi se zajamčilo transparentno informiranje i izbjeglo dovođenje potrošača u zabludu. Međutim, Sud je odlučio i da države članice, kao što je Francuska, ne mogu jednostrano propisati zabrane uvoza za nepropisno označene proizvode. Takva je odluka u isključivoj nadležnosti Unije u okviru njezine zajedničke trgovinske politike.

Presuda *Confédération paysanne (Dinje i rajčice iz Zapadne Sahare)* od 4. listopada 2024. ([C-399/22](#))

Migracija i azil

Europska unija donijela je niz pravila kako bi uspostavila učinkovitu, humanitarnu i sigurnu europsku migracijsku politiku. Zajedničkim europskim sustavom azila utvrđuju se minimalni standardi primjenjivi na postupanje prema svim tražiteljima azila i razmatranje njihovih zahtjeva u cijeloj Uniji.

U skladu s [Direktivom o kvalifikaciji](#), osobe registrirane pri Agenciji Ujedinjenih naroda za pomoć palestinskim izbjeglicama na Bliskom istoku (UNRWA) isključene su iz statusa izbjeglice u Europskoj uniji. Međutim, te osobe u načelu moraju dobiti status izbjeglice ako pomoć ili zaštita te agencije prestane. U okviru spora koji se odnosi na osobe bez državljanstva palestinskog podrijetla, bugarski sud pokrenuo je postupak pred Sudom kako bi se razjasnili kriteriji na temelju kojih se može smatrati da je ta pomoć prestala. Sud je naglasio da, s obzirom na situaciju u Pojasu Gaze, nemogućnost UNRWA-e da osigura dostojne životne uvjete ili minimalne sigurnosne uvjete u području o kojem je riječ predstavlja takav prestanak.

Presuda *Zamestnik-predsedatel na Daržavna agencija za bežancite (Status izbjeglice – Osoba bez državljanstva palestinskog podrijetla)* od 13. lipnja 2024. ([C-563/22](#))

Sud je naložio Mađarskoj plaćanje paušalnog iznosa od 200 milijuna eura i novčane kazne od milijun eura po danu jer nije izvršila presudu koju je on donio u prosincu 2020. u području azila. Mađarska je povrijedila obveze koje ima u pogledu pristupa postupku međunarodne zaštite, zadržavanja tražitelja u tranzitnim zonama i udaljavanja državljana s nezakonitim boravkom. Time što namjerno nije primijenila zajedničku politiku Unije, Mađarska je ozbiljno ugrozila načelo solidarnosti među državama članicama i jedinstvo prava Unije. Tom novom i iznimno teškom povredom na druge države članice prenosi se neopravdana odgovornost u prihvatu tražitelja azila i upravljanju njima.

Presuda *Komisija/Mađarska (Prihvat tražitelja međunarodne zaštite II)* od 13. lipnja 2024. ([C-123/22](#))

Pravosudna suradnja

Područje slobode, sigurnosti i pravde obuhvaća mjere za promicanje pravosudne suradnje među državama članicama. Ta se suradnja temelji na uzajamnom priznavanju presuda i sudskih odluka te se njome nastoje uskladiti nacionalna prava radi borbe protiv prekograničnog kriminaliteta jamčenjem zaštite prava žrtava, osumnjičenika i zatvorenih osoba u Uniji.

Talijanski sud osudio je muškarca, počinitelja ubojstva svoje bivše partnerice, da isplati naknadu članovima žrtvine obitelji. Međutim, zbog počiniteljeve insolventnosti talijanska država isplatila je naknadu samo žrtvinoj djeci i bračnom drugu. Žrtvini roditelji, sestra i djeca pokrenuli su stoga postupak pred talijanskim sudom kako bi zatražili „pravičnu i primjerenu” naknadu. Sud, kojem je upućeno pitanje o tumačenju [Direktive o naknadi žrtvama kaznenih djela](#), odlučio je da se nacionalnim sustavom koji neke članove obitelji automatski isključuje iz prava na bilo kakvu naknadu samo zato što postoje drugi članovi obitelji ne jamči „pravična i primjerena naknada” za neizravne žrtve. U okviru takvog sustava treba uzeti u obzir druga razmatranja, kao što su materijalne posljedice koje za te članove obitelji proizlaze iz smrti preminule osobe ili činjenica da ih je ta osoba uzdržavala.

Presuda *Burdene* od 7. studenoga 2024. ([C-126/23](#))

Francuska policija uspostavila je prikriveni pristup usluzi šifriranih telekomunikacija EncroChat, koja se u svijetu koristi na šifriranim mobilnim telefonima za nezakonitu trgovinu opojnim sredstvima. Njemački Savezni ured kriminalističke policije mogao je preko Europolova poslužitelja pregledavati tako presretnute podatke koji su se odnosili na korisnike usluge EncroChat u Njemačkoj. Na temelju europskih istražnih naloga koje je izdalo njemačko odvjetništvo, francuski sud odobrio je prosljeđivanje tih podataka i njihovo korištenje u kaznenim postupcima u Njemačkoj. Zemaljski sud u Berlinu stoga je uputio pitanje o zakonitosti tih odluka. Sud je odgovorio da državni odvjetnik može, pod određenim uvjetima, donijeti europski istražni nalog čiji je cilj ishoditi prosljeđivanje dokaza koje je već prikupila druga država članica. Za njegovo izdavanje ne zahtijeva se da se ispune uvjeti primjenjivi na prikupljanje dokaza u državi izdavateljici. Međutim, treba omogućiti kasniji sudski nadzor poštovanja temeljnih prava osoba o kojima je riječ.

Presuda *M. N. (EncroChat)* od 30. travnja 2024. ([C-670/22](#))

Zajednička vanjska i sigurnosna politika

Mjere ograničavanja ili „sankcije” bitno su sredstvo zajedničke vanjske i sigurnosne politike (ZVSP) Europske unije te se upotrebljavaju u okviru integriranog i sveobuhvatnog djelovanja koje osobito uključuje politički dijalog. Unija ih primjenjuje, osobito radi zaštite vrijednosti, temeljnih interesa i sigurnosti Unije, kako bi spriječila sukobe i jačanje međunarodne sigurnosti. Naime, sankcijama se nastoji potaknuti promjena politike ili postupanja osoba ili subjekata na koje se odnose sankcije u svrhu promicanja ciljeva ZVSP-a.

Europska unija pokrenula je 2008. civilnu misiju Eulex Kosovo kako bi istražila zločine te slučajeve nestalih ili ubijenih osoba na Kosovu 1999. Sljedeće godine osnovala je posebnu komisiju zaduženu za ispitivanje pritužbi o povredama ljudskih prava koje je počinila misija Eulex Kosovo tijekom izvršavanja svojeg mandata. Nakon pritužbi koje su podnijele osobe KS i KD, članovi uže obitelji osoba koje su nestale ili su ubijene na Kosovu, ta je komisija zaključila da je povrijeđeno više temeljnih prava. Osobe KS i KD zatim su podnijele tužbu Općem sudu Europske unije kojom traže naknadu štete koja je navodno povezana s istragama provedenima tijekom misije. Opći sud proglasio se očito nenadležnim.

Sud je u žalbenom postupku pojasnio nadležnosti sudova Unije u okviru zajedničke vanjske i sigurnosne politike (ZVSP). Presudio je da je nadležan za tumačenje ili ispitivanje zakonitosti akata ili propusta obuhvaćenih ZVSP-om koji nisu izravno povezani s političkim ili strateškim odlukama (kao što su, primjerice, akti koji se odnose na zapošljavanje osoblja za misiju Eulex Kosovo). Naglasio je da je takvo usko tumačenje iznimke od njegove sudske nadležnosti u području ZVSP-a u skladu s pravom na djelotvornu sudsku zaštitu, referirajući se u tom pogledu na sudsku praksu Europskog suda za ljudska prava. Posljedično, Sud je djelomično ukinuo odluku Općeg suda i utvrdio da su sudovi Unije nadležni odlučivati o jednom dijelu akata ili postupanja na koje tužitelji upućuju u svojoj tužbi za naknadu štete.

Presuda *KS i KD/Vijeće* i dr. od 10. rujna 2024. (spojeni predmeti [C-29/22 P](#) i [C-44/22 P](#))

Također u području ZVSP-a, Opći sud Europske unije potvrdio je zakonitost zabrane, koju je donijelo Vijeće Europske unije, pružanja usluga pravnog savjetovanja vladi Rusije i pravnim osobama, subjektima i tijelima s poslovnim nastavnom u Rusiji (vidjeti u pogledu te presude i rubriku „Temeljna prava” i poglavlje „Novosti u sudskoj praksi”).

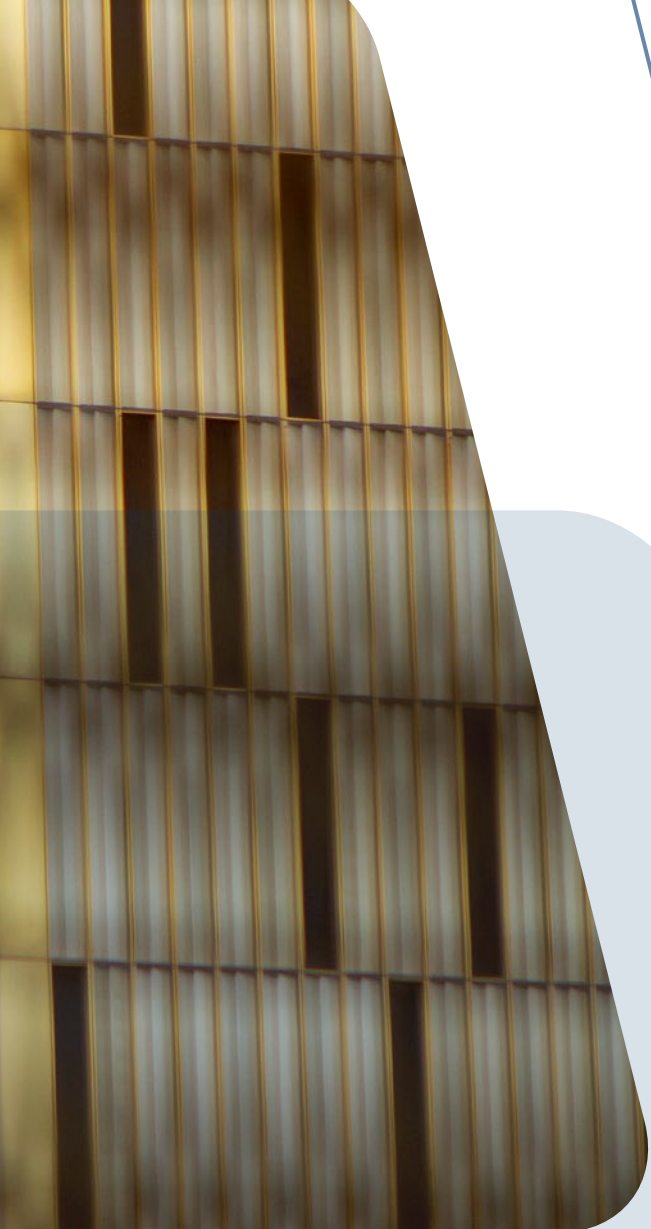

Presuda *Ordre néerlandais des avocats du barreau de Bruxelles i dr./Vijeće* ([T-797/22](#), [T-798/22](#), [T-828/22](#))

Uprava za istraživanje i dokumentaciju, u okviru svoje Zbirke kratkih prikaza, nudi pravnim stručnjacima [„Izbor glavnih presuda”](#) i [„Mjesečni bilten sudske prakse”](#) Suda i Općeg suda.

3

**Uprava u službi
pravde**

A. Uvodna riječ tajnika

**Alfredo Calot
Escobar**

Tajnik Suda

Dva desetljeća protekla su od pristupanja deset novih država članica Europskoj uniji, što je označilo povijesni trenutak za našu instituciju. Bio je to dan za slavlje, ali i razdoblje dotad nezabilježenih izazova. Kad se osvrnem, mogu s ponosom reći ne samo da smo prevladali te izazove nego i da smo putem postali snažniji.

Danas se suočavamo s jednako važnim promjenama unutar naše institucije. Dvršen je zakonodavni postupak djelomičnog prijenosa nadležnosti za odlučivanje u prethodnom postupku na Opći sud. Zahvaljujući neumornim naporima obaju sudova i različitih službi, poduzete su sve potrebne mjere kako bi se osigurala nesmetana provedba tog prijenosa.

Isti taj duh suradnje i prilagodljivosti usmjeravao je naše napore i u drugom ključnom području, onom digitalne transformacije. Tijekom godine nastavili smo unapređivati svoje digitalne sposobnosti aktivnim razvojem projekata usmjerenih na umjetnu inteligenciju, usklađujući istodobno te inicijative sa zahtjevima iz Akta o umjetnoj inteligenciji, koji je ove godine stupio na snagu. Prepoznajući da je ljudski doprinos i dalje ključan za učinkovitu primjenu alata umjetne inteligencije, pokrenuli smo opsežan i sveobuhvatan program osposobljavanja u tom području. Osim toga, naše službe za pravno prevođenje preuzele su inicijativu u ponovnom definiranju radnih tokova u naprednijem digitalnom okruženju, postavljajući mjerila koja će druge službe slijediti.

S obzirom na to da se nastojimo modernizirati i biti inovativni, osiguravanje sigurnosti i otpornosti naše digitalne infrastrukture postalo je jednako ključno. Ove je godine stupio na snagu Akt o kibersigurnosti, kojim su za našu instituciju uvedene važne obveze u strogo utvrđenim rokovima.

Premda prihvaćamo inovacije, bezvremenski ideali naše institucije nastavljaju usmjeravati naše napore. U središtu našeg uspjeha naša je najveća prednost: tim s više od 2000 posvećenih djelatnika, koji dolaze sa svih strana kontinenta i koji svakodnevno usklađeno rade kako bi se osigurala pravda. Istinska je vrijednost tog kolektiva u njegovoj različitosti; kombiniranjem širokog raspona perspektiva, kultura, iskustava i talenata, on jača našu sposobnost da ispunimo svoju misiju.

Kako bi se zadržali i privukli najbolji talenti iz svih država članica, tijekom cijele godine nastavljene su inicijative za osiguravanje privlačnosti naše zemlje domaćina kao mjesta za rad. Prvi smo put svjedočili političkom priznanju jedinstvenih izazova s kojima se suočavaju djelatnici u Luxembourg u odnosu na svoje kolege u Bruxellesu. U postupku koji nije jednostavan, proračunska tijela prihvatila su naš zahtjev za privremenu naknadu za stanovanje za kolege u nižim platnim razredima, što je ključan prvi korak prema ispravljanju te nejednakosti.

Naša predanost različitosti ne odnosi se samo na naše osoblje. U suradnji s Europskom mrežom za pravosudno osposobljavanje, 2024. pokrenuli smo nove inicijative kako bismo uspostavili zemljopisnu ravnotežu nacionalnih pravosudnih stručnjaka koji sudjeluju u dugoročnom osposobljavanju na Sudu. Ti napori dali su opipljive rezultate, s obzirom na to da su se, u gotovo dvadesetogodišnjoj povijesti programa, prvi put prijavili kandidati iz triju novih država članica.

To pokazuje i našu trajnu posvećenost jačanju dijaloga s nacionalnim sudovima, što je načelo na kojem smo aktivno radili tijekom cijele godine. Pravosudna mreža Europske unije poduzela je još jedan važan korak u razvoju pravosudnog dijaloga: sastanak korespondenata prvi je put bio smješten izvan naše institucije te ga je suorganizirao belgijski Conseil d'État. To je Pravosudnoj mreži pružilo novu perspektivu, jačajući temeljnu ideju da pravosudni dijalog po samoj svojoj biti prelazi institucijske granice.

Usporedno s tim vanjskim prekretnicama, usmjerili smo se i unutar institucije, ponovno potvrđujući svoju predanost najvišim etičkim standardima koji su uvijek bili sastavni dio našeg identiteta. Ove smo godine te standarde prikupili na jednom mjestu, u Kodeksu ponašanja, koji se primjenjuje na cjelokupno osoblje, usklađujući naša načela s visokim standardima koji su već postojali za članove institucije.

Baš kao što smo se prije dvadeset godina s odlučnošću i zajedničkim osjećajem svrhe suočili s izazovima proširenja, uvjeren sam da ćemo se za dvadeset godina s jednakim ponosom osvrnuti na današnje preobrazbe. Izazovi s kojima se danas suočavamo omogućuju nam da prihvatimo napredne razvoje koji će odrediti put naše institucije u budućnost, uz poštovanje bogatih tradicija koje su oblikovale njezinu prošlost.

B. Najvažniji događaji u godini

Djelomičan prijenos nadležnosti za odlučivanje u prethodnom postupku

Kako bi se sudovima Unije omogućilo da osiguraju kvalitetno sudovanje u razumnom roku i postizanje optimalne ravnoteže radnog opterećenja između Suda i Općeg suda, 1. rujna 2024. na snagu su stupile znatne izmjene Statuta i postupovnih pravila. Izmjene Statuta, koje je predložio Sud, usvojili su Europski parlament i Vijeće Europske unije. Sud i Opći sud donijeli su izmjene Poslovnikâ, nakon odobrenja Vijeća. Tim se izmjenama provodi djelomičan prijenos nadležnosti za odlučivanje u prethodnom postupku na Opći sud i moderniziraju se postupci pred obama sudovima.

Izmjene Statuta i njihova provedba

Izmjenama Statuta Suda Europske unije omogućuje se djelomičan prijenos nadležnosti za odlučivanje u prethodnom postupku na Opći sud od 1. listopada 2024. Riječ je o mogućnosti koja je postojala od Ugovora iz Nice, potpisanog 2001., i ponovno je postala relevantna u kontekstu reforme sudskog ustroja EU-a iz 2015., uključujući udvostručenje broja sudaca Općeg suda, koje je u potpunosti dovršeno od 2022.

Nadležnost Općeg suda za odlučivanje o zahtjevima za prethodnu odluku izvršavat će se u jasno odredivim **posebnim područjima** koja otvaraju malo pitanja od načelnog značenja i za koja postoji dobro utemeljena sudska praksa Suda koja može usmjeravati Opći sud u izvršavanju te nove nadležnosti. Osim toga, riječ je o zahtjevima za prethodnu odluku za koje se očekuje da će biti upućeni u znatnom broju, stoga će se njihovim prijenosom na Opći sud stvarno smanjiti radno opterećenje Suda.

Ta su posebna područja zajednički sustav PDV-a, trošarine, Carinski zakonik, razvrstavanje robe u carinsku tarifu, odšteta i pomoć putnicima u slučaju uskraćenog ukrcaja ili kašnjenja ili otkazivanja usluga prijevoza te sustav trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova.

Podjela nadležnosti između Suda i Općeg suda

[Pogledati video na Youtubeu](#)

Izmjene Poslovnika Suda prije svega navode načine prvotnog postupanja sa zahtjevima za prethodnu odluku čiji je cilj određivanje suda koji će ih rješavati. Nadalje, njima se predviđaju odredbe potrebne kako bi se osiguralo brzo postupanje sa zahtjevima koje Opći sud uputi Sudu jer zahtijevaju odluku od načelnog značenja, koja bi mogla utjecati na jedinstvo ili dosljednost prava Unije. Naposljetku, njima se predviđaju načini objavljivanja podnesaka ili pisanih očitovanja koje su u prethodnim postupcima podnijele zainteresirane osobe iz članka 23. Statuta u razumnom roku nakon zatvaranja predmeta.

Izmjenama Poslovnika Općeg suda navode se načini postupanja sa zahtjevima za prethodnu odluku koji su proslijeđeni Općem sudu. Kako bi se nacionalnim sudovima i zainteresiranim osobama iz članka 23. Statuta osigurala jamstva istovjetna onima koja primjenjuje Sud, Opći sud u biti je preuzeo odredbe Poslovnika Suda koje se primjenjuju na zahtjeve za prethodnu odluku, uključujući one koje se odnose na objavu podnesaka i pisanih očitovanja koja su podnijele zainteresirane osobe.

Druge bitne izmjene odnose se na **strukturu i organizaciju Općeg suda**. Njima se predviđa osnivanje srednjeg vijeća sastavljenog od devet sudaca, kojim predsjedat potpredsjednik Općeg suda. Zahtjevi za prethodnu odluku dodijelit će se vijećima od pet sudaca koja su posebno nadležna za te predmete, ali se mogu uputiti drugom sudskom vijeću, ovisno o važnosti postavljenih pitanja.

Suce koji će izvršavati dužnost nezavisnog odvjetnika prethodnim postupcima (kao i one koji ih trebaju zamijeniti u slučaju spriječenosti) izabire Opći sud i oni pomažu sudskom vijeću nadležnom u svakom prethodnom postupku, po uzoru na sudjelovanje nezavisnih odvjetnika u postupcima pred Sudom.

Osim toga, Opći sud pojasnio je pravila o zaštiti osobnih podataka kao i o načinima podnošenja i dostave postupovnih akata u okviru zahtjeva za prethodnu odluku.

Zbog opsega izmjena bilo je primjereno **preinačiti Praktična provedbena pravila** Poslovnika Općeg suda.

Ostale izmjene postupovnih pravila

Drugim novinama nastoji se poboljšati, pojednostavniti i modernizirati postupanje Suda i Općeg suda s predmetima, uzimajući u obzir iskustvo stečeno tijekom zdravstvene krize. Najvažnija za Sud je mogućnost – koju je Opći sud već predvidio – da zastupnici stranaka ili zainteresiranih osoba iz članka 23. Statuta sudjeluju na raspravi putem videokonferencije, u skladu s pravnim i tehničkim uvjetima navedenima u Praktičnim uputama za stranke. Osim toga, Opći sud preispitao je niz odredbi koje se primjenjuju na izravne tužbe, među kojima su odredbe koje se odnose na povjerljivo postupanje s postupovnim aktima, prilagodbu tužbe tijekom postupka i formalna pravila koja treba poštovati prilikom podnošenja postupovnih akata.

Naposljetku, što se tiče prijenosa rasprava Suda, sredstvo transparentnosti i dostupnosti pravosuđa, novom se odredbom pojašnjavaju pravila koja se primjenjuju na prijenos rasprava, objava presuda i iznošenja mišljenja nezavisnih odvjetnika. Opći je sud pak uveo odredbe koje su u biti istovjetne.

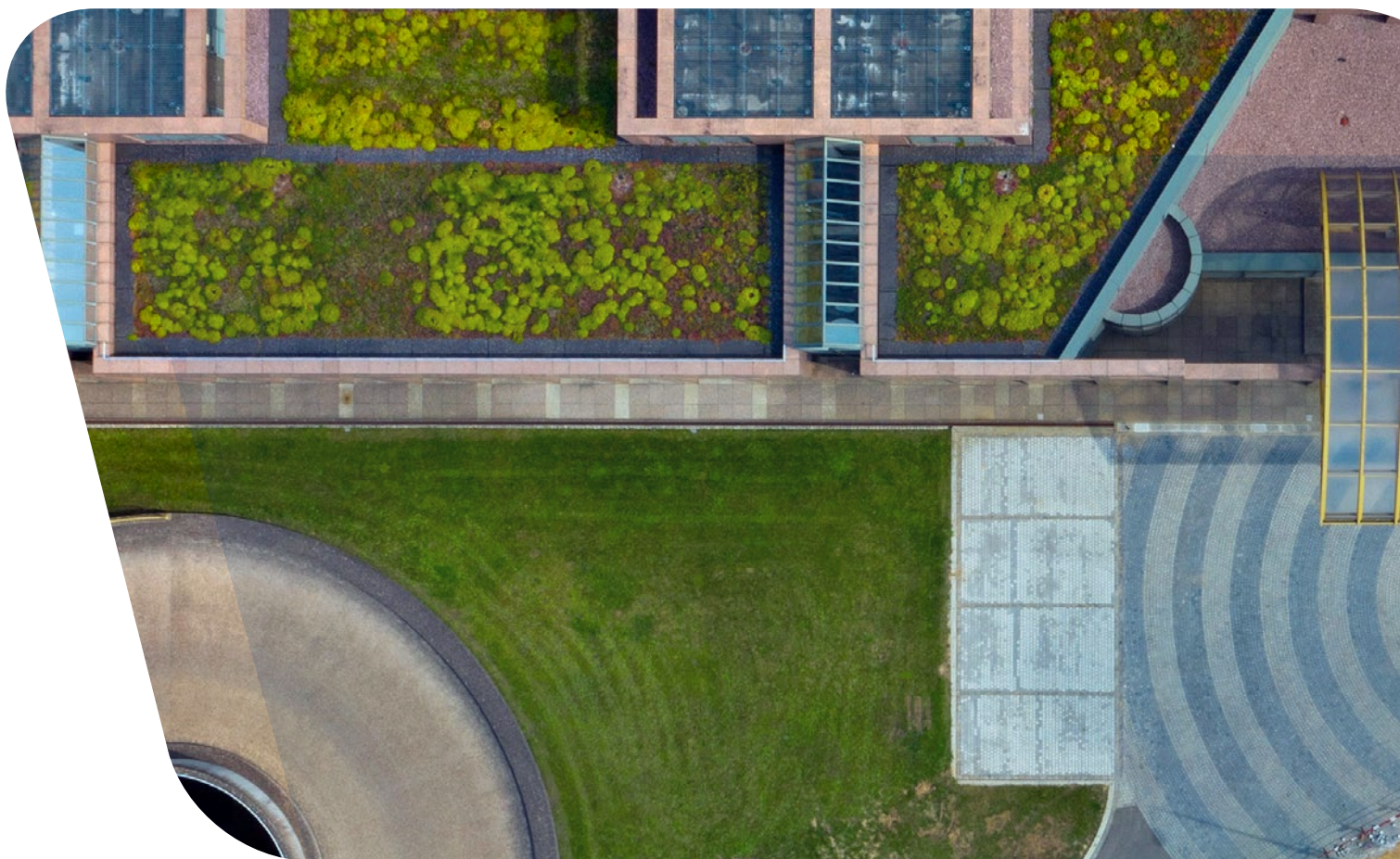
Iskaz Giulije Predonzani, atašea u uredu tajnika Općeg suda

„Ljubitelji trčanja mogli bi reformu Statuta smatrati maratonom u kojem svaki trkač želi jednog dana sudjelovati... i o njemu razmišlja više od dvadeset godina. Trebalo je prijeći brojne etape kako bi do njega došlo. Naime, dovršetak reforme sudskog ustroja Suda Europske unije dao je Općem sudu sredstva i strukturu kako bi mu se omogućilo da postupi sa zahtjevima za prethodnu odluku potrebnom brzinom. Međutim, tu se nismo mogli zaustaviti.

Kako bi pretrčao taj maraton, Opći sud također je morao uspostaviti odgovarajući regulatorni i praktični okvir. Prije svega, kako bi uzeo u obzir sudjelovanje nacionalnih sudova i zainteresiranih osoba iz članka 23. Statuta u prethodnim postupcima, Opći sud prilagodio je ne samo svoj Poslovnik i Praktična provedbena pravila nego i svoju odluku o korištenju aplikacijom e-Curia kao i sve tekstove „soft lawa” – podsjetnike, obrasce i sve druge informativne dokumente (neotkrivanje podataka u sudskim postupcima, predlošci tužbi). Nadalje, Opći sud morao je donijeti odluke o sastavu i funkcioniranju svojih vijeća i različitih sastava, uključujući novo srednje vijeće, te izabrati nezavisne odvjetnike za postupanje sa zahtjevima za prethodnu odluku. Naposljetku, kako bi uspostavio nove radne postupke, Opći sud morao se uskladiti sa svojim drugim partnerima „maratoncima”, osobito s Glavnom upravom za višejezičnost, Upravom za informacijske tehnologije i Upravom za istraživanje

i dokumentaciju. Ključna etapa bila je uspostava „jedinственe kontaktne točke“: aplikacije kojom se centralizira analiza zahtjevâ za prethodnu odluku koji bi se mogli proslijediti Općem sudu. Uspješan dijalog s tajništvom Suda, pravim institucionalnim partnerom, bio je dragocjena potpora tijekom cijelog „treninga“.

Priprema, predviđanje potreba, zahtjevan rad i izdržljivost, sve u ambicioznom vremenskom okviru. U listopadu 2024. osoblje Općeg suda i njegova tajništva bilo je spremno na „startnim mjestima“ da pretrče tako iščekivani maraton! Do kraja 2024. kroz „jedinственu kontaktnu točku“ prošla su 23 predmeta, a 19 predmeta konačno je preneseno Općem sudu. Utrka se nastavlja i... forma je vrhunska!”

Dvadeseta obljetnica proširenja iz 2004.

Europskoj uniji 1. svibnja 2004. pristupilo je deset novih država članica: Češka Republika, Estonija, Cipar, Latvija, Litva, Mađarska, Malta, Poljska, Slovenija i Slovačka. To je bilo najveće pojedinačno proširenje u pogledu broja stanovnika i zemalja, s kakvim se Unija nikad dotad nije susrela.

Utjecaj proširenja iz 2004. na funkcioniranje sudova

Od svih uzastopnih proširenja, ono iz 2004. bilo je najveće, s obzirom na to da se odjednom deset novih imenovanih sudaca pridružilo i Sudu i Općem sudu.

Utjecaj na **pravila o jeziku** Suda Europske unije bio je znatan. Broj službenih jezika povećao se s 12 na 21, što je dovelo do eksponencijalnog povećanja broja jezičnih kombinacija sa 110 na 420.

Osnivanje novih kabineta i jezičnih odjela zahtijevalo je znatan strukturni napor u pogledu prostora i zapošljavanja nekoliko stotina novih kolega u jednoj godini.

Doprinos država članica koje su pristupile Europskoj uniji 2004. pokazao se ključnim: sudovi deset novih država članica koje su se tada pridružile tijekom 20 godina uputili su gotovo 1300 zahtjeva za prethodnu odluku.

„Novi ustavni trenutak za Europu”

Kako bi proslavio taj povijesni događaj, Sud je 3. svibnja 2024. organizirao konferenciju naslovljenu „20 godina od pristupanja deset država Europskoj uniji: novi ustavni trenutak za Europu”, koja je okupila suce i predstavnike svih država članica Europske unije, kako bi zajedno razmotrili doprinos Suda napretku europskog projekta i doprinos tih deset država članica zajedničkom pravnom poretku.

Konferencija održana 3. svibnja, čiji su akti objavljeni na internetskoj stranici Suda, razmatrala je nekoliko tema, uključujući:

- proces pristupanja novih država članica nakon pada Berlinskog zida, što je zahtijevalo temeljitu preobrazbu zakonodavstva, misli i kultura dotičnih naroda;
- zajedničke europske vrijednosti i doprinos proširenja iz 2004. razvoju Unije kao „Unije vrijednosti“; te
- približavanje gospodarstava novih država članica i ostatka Unije.

Izlaganja govornika i rasprave sa sudionicima podsjetili su, među ostalim, na to da je Europska unija jedinstvena jer se temelji na zajedničkim vrijednostima – na čijem su vrhu demokracija i vladavina prava – koju su ona i njezine države članice dužne i dalje braniti.

Izjava Inete Ziemele, sutkinje na Sudu, predsjednice radne skupine za organizaciju događanja

„Glavni cilj konferencije kojom je obilježeno 20 godina od najvećeg pojedinačnog proširenja Europske unije bio je sagledati učinak i promjene koje je to proširenje donijelo Uniji. Bio je to trenutak za promišljanje i razmjenu iskustava i pouka o tome kako se Unija razvijala i promijenila u posljednjih 20 godina, od tog povijesnog trenutka.

Tijekom pripreme konferencije sudovi Unije predložili su da se proširenje iz 2004. smatra ustavnim trenutkom – promjenom paradigme – koja je ujedinila istočnu i zapadnu Europu u zajedničkom ustavnom projektu. Europska unija širi svoje vrijednosti i načela u dijelovima Europe koji su imali vrlo složenu povijest. Deset novih država članica ušlo je u Uniju sa snažnom odlučnošću i nadom za slobodu, pravdu i napredak. Pristupanje Uniji bilo je složen proces, koji se nipošto nije podrazumijevao sam po sebi, a države koje su nastojale pristupiti Uniji uložile su golem rad i trud kako bi ispunile pristupne kriterije (poznate kao „Kopenhaški kriteriji“), koje je prvi put utvrdilo Europsko vijeće u Kopenhagenu 1993.

Taj dan prije 20 godina označio je temeljnu promjena i za samu Uniju, u svim područjima njezine nadležnosti. Nije uvijek bilo lako predvidjeti što će ta promjena donijeti, ali bilo je jasno da je na unutarnjem tržištu Unije nastao veći prostor za rast te da je ta promjena donijela zadivljujuću kulturnu, povijesnu i jezičnu raznolikost koja je otvorila i pratila budući politički i pravni razvoj unutar Unije. Proširena Europska unija postala je još važniji globalni čimbenik.

Još jedna jedinstvena značajka konferencije bila je činjenica da su sudovi Unije pozvali govornike iz svake od tih država koji su bili izravno uključeni u proces pristupanja ili su bili ključne osobe s važnim ulogama u pristupanju tih država ili u samoj Uniji. Konferencija je pružila interdisciplinarnost promišljanjima koja su tom prilikom predložili sudovi Unije.

Profesor Norman Davies zaključio je konferenciju sjajnim pregledom iznimno složene i često okrutne povijesti tih država. To je bio nužan podsjetnik na to da se vrijednosti Europske unije ne mogu uzimati zdravo za gotovo i da njihova održivost i razvoj zahtijevaju ozbiljan rad svih u Uniji. Dok smo promišljali o tim poukama, zbor sudova Unije otpjevao je pjesme na deset jezika te je završio Beethovenovom „Odom radosti“, koja i dalje izražava sâm ideal Europske unije – da svi ljudi postanu braća.“

Čvršći etički okvir za osoblje Suda Europske unije

Zbog prirode svoje zadaće Sud Europske unije uvijek je postavljao najviše zahtjeve u pogledu neovisnosti, nepristranosti i integriteta. Poštovanje tih zahtjeva, koji su vrijednosti na kojima se temelji identitet institucije, ključno je za osiguravanje povjerenja u europsko pravosuđe, ali i njegova legitimiteta. To je razlog zbog kojeg Sud osigurava unutarnji pravni okvir koji odgovara najvišim etičkim standardima i time odgovara na očekivanja o uzoru koja se postavljaju sudskoj instituciji.

Sud Europske unije stoga oduvijek primjenjuje visoke etičke standarde. Primjenjuju se na članove institucije (suce, nezavisne odvjetnike i tajnike) te cjelokupno osoblje, uključujući i nakon njihova odlaska sa Suda.

U kontekstu u kojem su očekivanja o uzoru europske javne službe sve veća, Sud je odlučio nastaviti s modernizacijom svojeg unutarnjeg etičkog okvira. Taj se pristup, koji je započeo već 2021. izmjenom [etičkog kodeksa za članove i bivše članove Suda Europske unije](#), danas nastavlja donošenjem kodeksa ponašanja za osoblje.

Tako su pravila koja su već sadržana u Pravilniku o osoblju za dužnosnike Europske unije i Uvjetima zaposlenja ostalih službenika (CEOS) te u nekoliko unutarnjih odredbi detaljno razrađena, dopunjena i prilagođena sudskim zahtjevima u jedinstvenom kodeksu ponašanja za osoblje koji je stupio na snagu 1. ožujka 2024., nakon što ga je donio Upravni odbor.

Ovaj kodeks ponašanja temelji se na etičkim pravilima koja proizlaze iz različitih postojećih izvora te u jedinstvenom aktu pruža jednostavan i razumljiv okvir za sve osoblje na koje se ta pravila primjenjuju. Radi transparentnosti i pravne sigurnosti, cilj mu je tumačiti te obveze uzimajući u obzir posebnosti povezane sa sudskom zadaćom Suda i pojasniti kako će se one provesti. Slijedi etički pristup koji se temelji na vrijednostima koje vode djelovanje institucije i koje su utjelovljene u standardima uzornog ponašanja. Osim toga, kodeks ponašanja sadržava posebna pravila za članove

rukovodstva, uzimajući u obzir posebne odgovornosti koje imaju, kao i za sudske savjetnike, zbog funkcije koju obavljaju za članove Suda i Općeg suda te njihova izravnog sudjelovanja u sudskom radu. Tim se pravilima naglašava da je uzorna dužnost razmjerna preuzetim odgovornostima i njima se detaljno navode posebne obveze u pogledu sprečavanja sukoba interesa i obavljanja vanjskih djelatnosti, uključujući i one nakon odlaska iz službe.

C. Odnosi s javnošću

16 319 posjetitelja, od čega

3 985 stručnjaka u području prava

posjetitelja u virtualnom obilasku: 7 %

2 493 posjetitelja tijekom Dana otvorenih dana

Posjeti na daljinu – pedagoški projekt

Ovim [pedagoškim programom](#) na daljinu nastoji se srednjoškolcima od 15 do 18 godina otkriti uloga pravosudne institucije Europske unije iz njihove učionice a da pritom ne moraju putovati u Luxembourg. Cilj je projekta podići razinu svijesti mladih srednjoškolaca i njihovih profesora o demokratskim vrijednostima i aktualnim pravnim pitanjima te im objasniti utjecaj sudske prakse Suda na svakodnevni život europskih građana. Otprilike 1300 srednjoškolaca imalo je 2024. priliku posjetiti Sud u okviru tog programa.

Zadaća službenikâ za odnose s javnošću Uprave za komunikaciju, po struci pravnikâ, jest pojasniti novinarima i dopisnicima iz svih država članica presude, rješenja i mišljenja, ali i predmete koji su u tijeku. Oni sastavljaju priopćenja za medije kako bi se novinare i stručnjake u stvarnom vremenu obavijestilo o odlukama Suda i Općeg suda. Oni također osobama koje su podnijele zahtjev [Službi za medije](#) Suda šalju redovite informativne dopise u kojima se najavljuju važna postupovna i institucionalna događanja kao i „kratke obavijesti“ o predmetima koji nisu obuhvaćeni priopćenjima. Osim toga, oni odgovaraju na poruke elektroničke pošte i telefonske pozive građana.

2 509 priopćenja za medije

610 informativnih dopisa 516 „kratkih obavijesti“

13 091 zahtjev građana za informacije (putem telefonskih poziva i elektroničke pošte)

Sud je i dalje aktivan na društvenim mrežama putem dvaju računa na mreži X (jednog na [francuskom](#) i drugog na [engleskom](#)) te računa na mrežama [LinkedIn](#) i [Mastodon](#). Broj pratitelja na tim mrežama u stalnom je porastu, što svjedoči o zanimanju i angažmanu javnosti u pogledu aktivnosti Suda. Sud također upravlja kanalom na [YouTubeu](#), koji omogućuje pristup različitim audiovizualnim sadržajima na 24 službena jezika, uključujući animacije namijenjene široj javnosti kako bi se objasnilo kako sudska praksa Suda utječe na svakodnevni život građana.

163 000 pratitelja na društvenoj mreži **X** +2 % u odnosu na 2023.

297 346 pratitelja na mreži **LinkedIn** +26 % u odnosu na 2023.

4 500 pratitelja na mreži **Mastodon**

90 000 pratitelja i 600 000 pregleda na **YouTubeu** +137 % u odnosu na 2023.

Sud je 2024. objavio novu animaciju o podjeli nadležnosti između Suda i Općeg suda.

 [Pogledati video na YouTubeu](#)

Prijenos rasprava

Kako bi olakšao pristup svojoj pravosudnoj aktivnosti, Sud nudi sustav prijena rasprava. Objava presuda i iznošenje mišljenja nezavisnih odvjetnika prenose se uživo na internetskoj stranici, prema rasporedu predviđenom u [sudskom kalendaru](#). Rasprave pred velikim vijećem Suda prenose se s vremenskim odmakom.

Videozapis ostaje dostupan mjesec dana.

Prije prijena rasprava, **sažetak predmeta s objašnjenjem** objavljuje se na jezicima rasprave te na internetskoj stranici Suda i društvenim mrežama. U 2024. ukupno je objavljeno **29** sažetaka.

4

**Institucija koja
poštuje okoliš**

Već niz godina Sud provodi ambicioznu politiku zaštite okoliša, koja obuhvaća najviše standarde održivog razvoja i poštovanje prirodnih resursa. Nastojanje institucije započelo je 2016. njezinim registriranjem u sustav **EMAS** (Eco-Management and Audit Scheme). Ta certifikacija koju regulira Europska unija dodjeljuje se organizacijama koje ispunjavaju stroge standarde kad je riječ o njihovim politikama za zaštitu okoliša, njihovim nastojanjima u pogledu zaštite okoliša i njihovim održivim metodama rada.

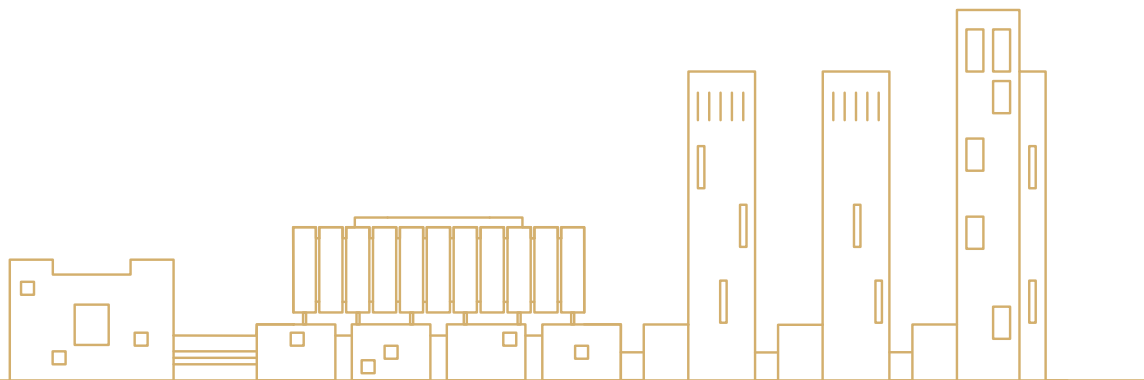
Sud je 2023. postigao vrlo zadovoljavajuće rezultate u odnosu na sve svoje okolišne pokazatelje i ova se godina odsad može smatrati referentnim okvirom za ocjenu okolišnih performansi, nakon zdravstvene krize u razdoblju 2020. – 2022.

Okolišni pokazatelji za vodu, otpad, papir, grijanje i električnu energiju odgovaraju onima iz 2023. Promjene su izračunane u odnosu na 2015., koja je referentna godina za sustav EMAS.

Konkretno, kad je riječ o **potrošnji energije**, s obzirom na to da su mjere štednje povezane s ratom u Ukrajini produljene, Sud je ponovno znatno smanjio svoju energetska potrošnju kad je riječ o električnoj energiji i grijanju. Osim toga, Sud je ostvario svoje ambiciozne ciljeve u pogledu količine **potrošnje papira**. Uporaba uredskog papira (izuzevši eksternalizirane publikacije) smanjila se 2023. za 55,2 % u odnosu na razinu prije krize u 2019., a taj je trend zadržan zahvaljujući promjenama navika i daljnjoj digitalizaciji postupaka i dokumenata.

Unatoč nastavku svih aktivnosti Suda, uključujući posjete vanjskih osoba, postoji trend stabilizacije emisija CO₂ zahvaljujući raznovrsnim projektima, ali i zahvaljujući podizanju svijesti i aktivnom uključivanju osoblja u politiku EMAS-a.

Ekvivalent punog radnog vremena (EPRV) jedinica je koja omogućuje mjerenje radnog opterećenja neovisno o razlikama u broju radnih sati službenika u tjednu koje postoje zbog različitih oblika radnih odnosa.

Poboljšanje razvrstavanja
otpada i smanjenje plastike za
jednokratnu uporabu

veloH!

Sudjelovanje u sustavu za dijeljenje bicikala
VeloH i poticanje biciklističkih i željezničkih
putovanja za prekogranične putnike.
Postavljanje postaja za punjenje električnih
vozila

Smanjenje
potrošnje papira
↓63 % kg/EPRV

Smanjenje
potrošnje vode
↓20 % m³/EPRV

Smanjenje otpada
(iz ureda i restorana)
↓43,2 % kg/EPRV

Poboljšanje sustava za
grijanje, ventilaciju,
klimatizaciju i rasvjetu

Smanjenje potrošnje
električne energije
↓28,7 % kWh/EPRV

Smanjenje potrošnje
energije za grijanje
↓33,5 % kWh/EPRV

3 466 m²
fotonaponskih ćelija
za proizvodnju
380 758 kWh
što odgovara godišnjim
potrebama za
električnom energijom
69 obitelji

Smanjenje emisija ugljika
↓30,2 % kg CO₂/EPRV

5

**Pogledi prema
budućnosti**

Glavni izazov 2025. bit će osiguravanje uspješnog dovršetka **provedbe djelomičnog prijenosa nadležnosti za odlučivanje u prethodnom postupku na Opći sud**, koji se primjenjuje od 1. listopada 2024., i zadnje faze reforme pravosudnog sustava Unije. Sud će osigurati da sve službe djelotvorno i kvalitetno podupiru Opći sud, kako bi mu se omogućilo da rješava te sporove u optimalnim uvjetima.

Kao odgovor na očekivano kratkoročno i srednjoročno povećanje broja predmetâ, Sud će nastaviti s **digitalizacijom sudskih i upravnih postupaka** radi djelotvornosti i učinkovitosti svoje uprave. I dalje će se koristiti mogućnostima koje nude inovativne tehnologije, poštujući pritom oprez koji zahtijeva sudska priroda njegove zadaće, uz vrednovanje stručnosti i talenata svojih suradnika kao vodeće načelo.

Godinu će obilježiti i novi **projekti namijenjeni građanima**, u provedbi politike Suda usmjerene na transparentnost i pristup informacijama. Kako bi povećao transparentnost svojih sudskih i upravnih aktivnosti, Sud će diversificirati i revidirati svoje komunikacijske kanale. Stoga će institucija dovršiti izmjenu svoje internetske stranice i time odgovoriti na potrebe pravnih stručnjaka i medija te šire javnosti. Osim toga, kako bi se svim građanima, uključujući mlađe generacije, olakšalo razumijevanje njegova rada i odluka, Sud će pokrenuti audiovizualnu internetsku platformu nazvanu Curia web TV, koja će prenositi programe s objašnjenjima o njegovoj djelatnosti.

Europska unija 2025. obilježavat će **tridesetu obljetnicu pristupanja Austrije, Finske i Švedske**. Sud će obilježiti to četvrto proširenje Europske unije kojim je, gotovo deset godina nakon što su Španjolska i Portugal postale članice te nakon što su se građani triju novih država na referendumu izjasnili o pristupanju, broj građana Europske unije dosegnuo 370 milijuna, a njezino geografsko područje znatno se proširilo prema sjeveru i prema središtu Europe. Istaknut će se kontekst pristupanja tih triju zemalja, njegovo značenje i posljedice za svaku od njih, uz sudjelovanje istaknutih predstavnika država.

Naposljetku, Sud će nastaviti **intenzivan dijalog** koji više od 70 godina vodi s **nacionalnim sudovima** kako bi osigurao dosljednost i ujednačenu primjenu europskog prava.

To će učiniti, posebno u okviru Pravosudne mreže Europske unije, s ustavnim i vrhovnim sudovima te u okviru Forumâ nacionalnih sudaca koji se svake godine organizira u prostorima Suda.

Suorganizirat će i konferenciju „EUnited in diversity” u Sofiji u rujnu 2025. Nakon prve konferencije 2021. u Rigi i one 2023. u Haagu, treću će obilježiti nastavak tog susreta koji se održava svake dvije godine i koji je postao tradicionalan, a tema će mu biti „Uloga ustavnog pravosuđa u zajedničkom pravnom poretku Europske unije”.

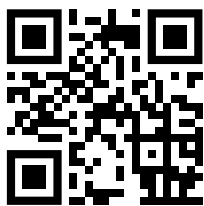

6

Ostanite povezani!

Pristupite portalu za pretraživanje sudske prakse Suda i Općeg suda putem stranice Curia:

curia.europa.eu

Pratite aktualnosti u sudskoj praksi i u instituciji

pregledavanjem **priopćenja za medije**:

curia.europa.eu/jcms/PressReleases

pretplatom na **RSS** kanal Suda:

curia.europa.eu/jcms/RSS

praćenjem **X** računa institucije:

[CourUEPresse](https://www.cour-ue-press.com) ili [EUCourtPress](https://www.eucourtpress.com)

praćenjem **Mastodon** računa institucije:

curia.social-network.europa.eu/@Curia

praćenjem **LinkedIn** računa:

[linkedin.com/company/european-court-of-justice](https://www.linkedin.com/company/european-court-of-justice)

preuzimanjem **aplikacije CVRIA** za pametne telefone i tablete

pregledavanjem **Zbornika sudske prakse**:

curia.europa.eu/jcms/EuropeanCourtReports

Za više informacija o aktivnostima institucije

posjetite stranicu o **Godišnjem izvješću**:

curia.europa.eu/jcms/AnnualReport

pogledajte videa na **YouTubeu**:

[youtube.com/@CourtOfJusticeEU](https://www.youtube.com/@CourtOfJusticeEU)

Pristupite dokumentima institucije

povijesna arhiva:

curia.europa.eu/jcms/archive

upravni dokumenti:

curia.europa.eu/jcms/documents

Posjetite sjedište Suda Europske unije

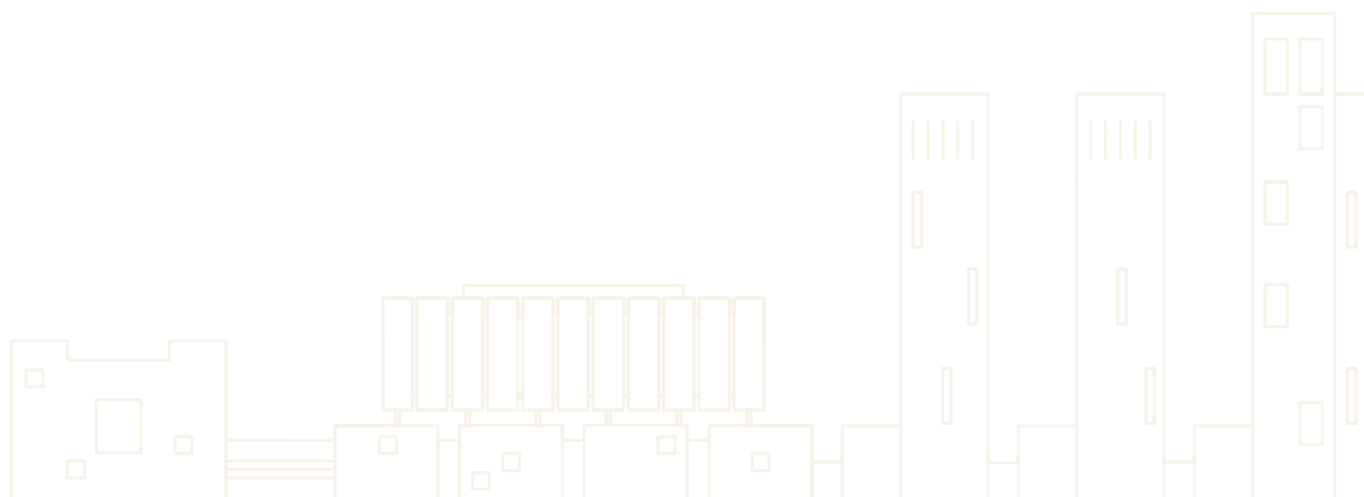
Institucija zainteresiranima nudi posebno osmišljene **programe posjeta** prilagođene interesu svake pojedine skupine (prisustvovanje raspravi, razgledavanje zgrada ili umjetnina uz vodiča, studijski posjet, posjet na daljinu):

curia.europa.eu/jcms/visits

Za sve informacije o instituciji

Pišite nam putem **obrasca za kontakt:**

curia.europa.eu/jcms/contact

SUD EUROPSKE UNIJE

Sud Europske unije

L-2925 Luxembourg

Tel. +352 4303-1

curia.europa.eu

Tekst dovršen u veljači 2025. / Stanje podataka na dan 31. 12. 2024.

Oblikovanje: Sud Europske unije / Uprava za komunikaciju / Odjel za publikacije i elektroničke medije, 2025.

Ni Sud Europske unije ni osoba koja djeluje u njegovo ime ne odgovaraju za uporabu podataka iz ove publikacije.

Luxembourg: Ured za publikacije Europske unije, 2025.

© Europska unija, 2025.

Umnožavanje je dopušteno uz navođenje izvora.

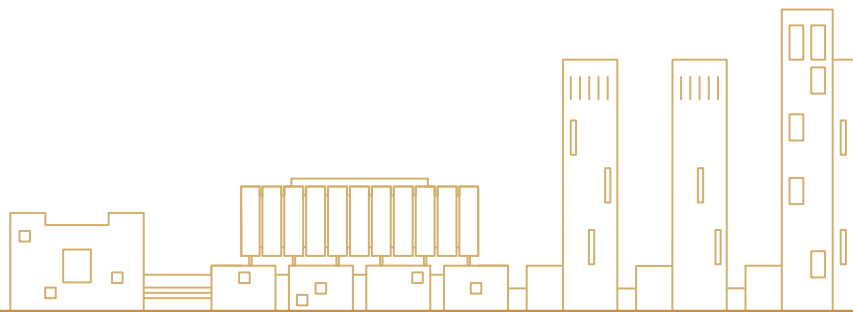
Fotografije/ilustracije:

Sve slike © Europska unija, osim ako je drukčije naznačeno ; Stranice 9., 12., 13., 83. : © shutterstock.com ; Stranice 11. : Lietuvos nacionalinis muziejus / Fotografija: © Gediminas Trečiokas ; Stranice 94. - 95. Fotografija: Gediminas Karbauskis

Zabranjuje se svaka upotreba ili umnožavanje fotografija ili drugih dokumenata za koje Europska unija nema autorska prava bez dopuštenja nositelja autorskih prava.

Print	ISBN 978-92-829-4787-6	ISSN 2467-1452	doi:10.2862/7614647	QD-01-24-003-HR-C
PDF	ISBN 978-92-829-4786-9	ISSN 2467-1681	doi:10.2862/4475854	QD-01-24-003-HR-N
HTML	ISBN 978-92-829-4785-2	ISSN 2467-1681	doi:10.2862/9962228	QD-01-24-003-HR-Q

SUD
EUROPSKE UNIJE

Uprava za komunikaciju
Odjel za publikacije i elektroničke medije

